

ek

Hözlársasági
d Readi. g
Palesztina-
sról

Charles Lebrun,
rsasági elnöke fel-
intézte a francia-
elnökségéhez az
dulása alkalmából.
n lemélyebb szim-
cionista mozgalom
l legmesszebbmenő
a zsidó nép Pa-
kizűzése irányá.

Lord Reading,
sztere és India
szleg Newyorkban
érdekes nyilatko-
iratj Iroda tudosi,
lesztinával szem-

a többek között —
stelezettséget vál-
Nemzeti Otthon
ge és szándéka
ek adott szavát
gam személyében
zódve arról, hogy
ar liberális, vagy
spárti is legyen
alfour-deklaráció
állalt kötelezett-

niszter, aki, mint
ppal ezelőtt Pa-
ztinai zsidó épí-
ényeiről beszélt.
Zsidóország
y valóságával pá-
ziszis idejében, a
re. A zsidó tőke
ztinában találja

mány nem
váltor-

l báró birodal-
jtóegyesületben
ban a birodal-
vett alkotmány
y a birodalom
viszonyában bi-
atkozna, ame-
ny változtatni
n nem lesz
ndolják. A bi-
ar felforgató
yban és a bi-
ogja tartani a
kezelésének for-
nyomó része
t ebben az

g 2:1 (1:0).
a mérkőzést
e meg a jobb
ember nézte
melyen a cseh
za olasz sajtó
za sétegetésé-
verte, ezzel is
li fölényét az

esten. Buda-
gyakoribb
k apasztása
a népegész-
ciálítás nyi-
ot át fognak
péssel.

dasági szak
rtellbizottsá
gy hírlík.
ó gazdasági
zül kizáró
ól fogja ősz
tságot.

lkotása. Zi.
diszvázon-
88 lej. Zi-
ek kialszik
agy beküld-
Kolozsvar.

Taxa postálá
plátite in num.
e 324.718 929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvar, Stra-
za Barón L. Pop (v. Brassai-u.) 18.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 560, egészévre 1200 lej. Kü-
lföldre: Havonta 1, negyedévre
félévre 4, egészévre 10 dollár. Ir-
delemek díjszabás szerint. „UJ
KELET” az erdélyi és bányási
szolidaritás egyetemes napilapja. Cik-
keink utántyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

11 es Budapest

ESZÉK-PALOTNAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Késiratok
megőrzését nem vállaljuk. Fő-
szerkesztő dr. Marton Ernő, Fela-
lő szerkesztő Jámbor Ferenc,
Bukaresti szerkesztő: Hátazegi
Str. Sf. Constantia Nr. 11.

kedd, 1932 nov. 1.

5693. ÉV
CHESVAN 2.

XV. ÉVF.
247. SZÁM

Aranyláz

Afrikában új aranymezőket fedeztek fel. S az arany átkát világszerte nyögő, beteg, megvadult emberek újra tömegesen indulnak meg a sárga kincs után.

Hiába, az ördög nem alszik s az emberiség nem tanul saját gyalázatán. A kincsre éhes, önző kalandorok hada csak gonosz és ostoba ösztönei után megy, ahelyett, hogy szétnézne a világban.

A világban, melynek sántái pincéiben hatalmas aranyrudak állanak felhalmozva s eme aranyrudak mellett mégis nyomor, kétségbeesés terpszkedik szét mindenütt.

A sárga fétis, melyet aranynak neveznek, nagyobb és több borzalmat zudított a dolgozó emebriségre, mint a pestis, a kolera, a tüdővész együttvéve.

Birtoklása lealjasitobb, embertelenebb, mint a prostitúció s aki birtoka után vágyik, alantasabb lelkületet mondhat magának, mint egy tömeggyilkos.

Svájc bankjai, az Angol Bank trezorjai milliárdokat érő aranyrudakkal vannak telve s mégis eme országok gazdasági élete a világtörténelem legnagyobb válságát éli át.

Ami gyalázat, gonoszság, barbárság az emberiség nem sok dicsőséggel telt történelme folyamán előfordult, annak csaknem nyolcvan százalékban az arany, helyesebben az arany birtokáért lihegő embertípusok voltak az okai.

Ma már nyilvánvaló lett, hogy minél magasabbra nő az aranyrudak halmaza, annál tornyosbbrá lendül a kétségbeesés, embertelen szenvedés, a milliók kisémmizettsége.

A gépek mindenütt állanak, a raktárakban millió tonna számra halmozódnak fel az éhes szájaktól elvont gabonátömegek.

S mindez az aranyért van, az arany, standardért, melyhez a világon egyedül a nagybankárok, a gazdasági élet eme kalandorai és rablólovagjai és a szolgálataikban álló kormányok ragaszkodnak.

Mindezek ellenére Afrikában mégis aranyláz önti el a kincsvágytól eltorzult arcokat.

Ez a láz a beteg emebriség testének és lelkének végső stádiumát mutatja, mely végül is el fogja pusztítani.

S ez a pusztulás valóban megérdemelt lesz.

Apák és gyermekek

Annyi nevet kell megjegyezni magunknak a történekek lázas ütemében, hogy nehéz lesz még egy újabbat is megjegyezni, holott érdemes. Az új név: John J. Hogan bostonai dúsgazdag magánzó, aki azt az elvet vallja, hogy az ember nem gazdagodik attól, hogy a pénzét kiadja. John J. Hogan ur ugyanis mint amerikai, ugyanis mint dollármilliomos, hosszú életre rendezkedett be, amit annál könnyebben tehetett, mert takarékosági elveit kiterjesztette a családalapításra is és mindössze egyetlen gyermekkel engedte magát becses feleségétől megajándékoztatni. A gyermek: Fred kissé elhajlott az apai tradícióktól, nem minden indok nélkül arra gondolva, hogy minek adja fejét vagyongyűjtésre, amikor a vagon már egybe van gyűjtve. Egyelőre ugyan másnak a rendelkezése alatt, de ez a „más” mégis csak az ő édesapja, aki ugyan, mint mondottuk, hosszú életre rendezkedett be, de a fiu véleménye szerint a hosszú élet mégsem — örökélet.

A fiu szerette a sportot és nem vette meg a nőket. Ez az utóbbi sport némi pénzbe kerül még Amerikában is, a pártás házasságok hazájában. Az öregur azonban nem volt hajlandó fia költségeit fedezni, annyira, hogy megvonta tőle a rendes ruházódást is. A fiatal ember erre egy csunya tréfával „leekéztette” meg apját. Halálhíret költötte és rászabadi totta a halotti ipar összes kellékeit. De nem ez volt a fődolog. A fődolog az volt,

Herriot elutazott Madridba

A radikális szocialisták gyűlésén az új francia leszerelési tervről beszélt a francia miniszterelnök

Párizs, október 31. Herriot Poitiersben a radikálszocialisták gyűlésén beszédet mondott, melyben ismertette a költségvetés hiányának kiküszöbölésére hivatott rendszabályokat és az új külkereskedelmi politika irányelveit. Külpolitikai téren hangoztatta a miniszterelnök, hogy kormánya az új leszerelési tervvel jóságdeku kezdeményezés-

sel lép fel az újra fenyegető fegyverkezési verseny lektüzdésére. Herriot hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a leszerelési tanácskozásokat juttassák át a kritikus ponton. Délután Herriot vonatra ült s elutazott a spanyol fővárosba, ahová hétfőn reggel érkezett hivatalos látogatásra a köztársasági spanyol kormányhoz.

Ujra izgalmas napok elé néz az amerikai kormány

Kilenc munkanélküliekből álló hadsereg van utban Washington felé

Egyre erősebben biznak a prohibíció eltörlésében

Newyork, október 31. Washington újra izgalmas napok elé néz. Kilenc munkanélküliekből összeverődött hadsereg van utban a szövetségi főváros felé. A munkanélküliek segélyt akarnak kiharcolni a kormánytól és pedig fejéenként 50 dollárt s minden gyermek után is 10—10 dollárt.

Newyork, október 31. Egyre erősebben biznak az amerikai prohibíció közeli megszűnésében. A Gee Bergfeld nagykereskedelmi cég megegyezést kötött a müncheni Paulaner Bräu gyárral, melynek értelmében a vállalat a müncheni gyár sörét fogja árusítani Amerikában. A cég nagymennyiségű hordó és üvegsört rendel. Az áru a lehetőség szerint fog leszállításra kerülni, tehát abban az időpontban, amikor a sörimport már megengedett dolog lesz.

November elején felkerekedik a nyomorgó farmerek hada is. Kormányrésztől idegesen várják a felvonulásokat. A milícia készenlétre fog utasítást kapni, hogy szükség esetén beavatkozhassék.

hogy a fiatal Hogan apja halálhíre következtében hozzájutott néhány rend ruhához.

Az eset Amerikában történt, de tipikus az egész világ polgári családiasságára. Ami régen volt, hogy a fiu a vagonot gyűjtő apa iránt annak életében a legteljesebb respektussal viseltetett, halálával azért, mert megkönnyítette élete pályáját, ez a gyermektípus kihalóban van. A szülők iránti cinizmus jellemzi főképpen a mai polgárság fiatalágát. Ennek a fiatalágnak ugyanis nincsen ideálja és az eszménytelenség az, amely a hagyományos érzelmek iránt nem tud respektut ébreszteni. Apa és fiu egyre távolodnak egymástól. A vagyongyűjtés a mai fiatalágnak nem életideálja és új ideálját még mindig nem találta meg.

meg, hogy az amerikai felső tizezer egy yachtot annyira megalázzon, hogy munkától szennyes kezekbe engedje át annak birtokát.

Manapság azonban, úgy látszik már ilyesmi is megtörténhet. Megtörténhetik pedig azért, mert a hajdani fényes dollár milliók és dollármilliók egy kicsit halkabbak, egy kicsit szerényebbek, egy kicsit alázatosabbak lettek.

A dollármilliomosok és általában a milliomosok szerette a világban palotáikba sán colták el magukat s ott várják a „rég jó világ” feltámadását, melyet az ő munkájuk és korlátoltságuk vitt a lejtőre.

Az amerikai milliomosok mostanában nem yachtoznak. A gondjaik megnöttek és beérik azzal, hogy még meglevő millióikat és milliárdjaikat biztosítsák a tömegek fenyegető magatartása ellen.

A tengereken egyre kevesebb áruszállító hajó fut s a személyszállító gőzösök büszke kémeinyei egyre ritkábban tűnnek fel.

Nem csoda tehát, ha a yachtok fehér vitorlái és árbócái szintén a kikötők poshadt vizeiben ténferegnek.

Valami nagyon nem érdemes sajnálkozni a yacht-kultúra dögrövására kerülésén.

Sőt ellenkezőleg, talán inkább örvenezni kell azon, hogy a tengerek fehér hattyúi hattyudalt zenegenek volt gazdáik felé, akik tengeri kéjlakjaikban milliók munkájának eltulajdonított eredményeit halmozták fel.

Minél kevesebb yacht lesz a világon, annál több lesz a reménység arra, hogy a jövő másképpen fog alakulni.

Eltűnnek a kevesek luxus-örületét szolgáló építmények, hogy helyettük a milliók jólétét szimbolizáló alkotások kerüljenek vezetőhelyre.

Az arany hid

Iria Jámbor Ferenc

Micsoda nagy változás egy esztendő óta!

Tizenkét éven keresztül harcolt Erdélyben az írott betű és az élő szó Palesztináért és a tizenkét esztendő alatt szakadatlanul bizonyítania kellett.

Mióta ránköszöntött a krízisnek éve, nem kell többet bizonyítani semmit.

A gazdasági válság úgy septe el a zsidó egzisztenciákat, mint a szélvész a polyvát. Hová lettek az egykor híres és erdélyi viszonylatban hatalmas vagyonok? Elolvadtak a krízis tüzeiben, mint a tavalyi hó. Az erdélyi zsidóság összes vagyonra alig több a tavalyi tizedrészenél, kilencztedrésze a zsidó vagyonnak menthetetlenül elveszett.

Es a közép és kis egzisztenciák? Ezren és ezren hullottak ki pozícióikból és a deklasztárszaltság kenyértelenségében tengetik reménytelen életüket.

Es micsoda zsidó ifjúság nő fel ebben a rettenetes válságban! Exisztenciájában derékban kettétörve, lélekben meghasonulva, vagy a kétségbeesés szélén, vagy a cinizmus örvényében botorkálva már munkanélküliként kezdi meg az életét.

A gazdasági élet és az eszmék válságában pedig egyre világosabban bonthatok ki Palesztina képe, az egyetlen szilárd pont a zsidó sorsnak ebben az egész kavargóságában, az ország, amely a pusztulás kelles közepében épül és új fizikai és pszichikai életlehetőséget kínál a galut hajótöröttjeinek.

Kell itt még bizonyítani valamit?

Van-e még Erdélyben zsidó, aki ne látná tisztán Palesztina realitáit? Es ne vette volna észre, hogy szinte a földből nőtt ki egy tisztalátású ifjúság, amely hátat fordítva a galut illúzióinak, a palasztinai valóságba menti át az életét?

Eddig is volt Erdélyből bevándorlás Palesztinába. Munkás és tőkés bevándorlás is. De az eddigi bevándorlást főképpen a pszichikai feszültség hajtotta Palesztinába. Lelkesedésből vándorolt ki az erdélyi zsidó munkás és a tőkés is. Ma pedig a chaluc és a tőke is természetesen utjára lép, amikor Palesztinába indul.

Nem önmagától történt az, hogy Palesztinából realitás lett és hogy az épülő ország ki tudja nyitni kapuit a zsidó munka és a zsidó tőke előtt. A nemzeti munka és a nemzeti tőke teremtette meg a mai helyzetet. A chaluc utnak, a Keren Kajemetnek és a Keren Hajjeszódnak most érett meg a gyümölcse.

Keren Hajjeszód nélkül ma is pusztaság és kopár volna még az ország. A Keren Hajjeszód adta az első munkát a pioniroknak a zsidó nép közmunkáinál, a Keren Hajjeszód szerelte fel a kolóniákat, a kvucákat a gazdasági élet összes szükségleteivel és a Keren Hajjeszód adta meg a lehetőséget Palesztinában a privat inicitívára is, mert utak építésével, iskolák teremtésével, modern közegészségügy létesítésével, az előfeltételeit adta meg a tőkés bevándorlásának. De a Keren Hajjeszód által támogatott munkásbevándorlás közvetve utat nyit a tőkés bevándorlásnak is, mert mennél erősebb a munkásjöv, annál nagyobb lehetőségei vannak Palesztinában a tőkés elhelyezkedésének is.

A mai nappal újból ellátogatnak a delegátusok Erdély zsidóihoz, hogy

Jegyzéseket kérjenek a Keren Hajjeszódra.

Könnyű dolguk lesz. Lehet-e kitérni a Keren Hajjeszód jegyzése ellen azzal, hogy gazdasági krízis van? Hiszen éppen azt kell megsokszorozni a jegyzéseket. Minden jegyző egy-egy pusztulásra ítelt egzisztenciát ment meg a jegyzésével és a felkötött Keren Hajjeszód akció a pauperizálódottak egész tömege előtt nyitja meg Palesztina kapuit. De lehetőséget teremt mindenkinek.

Nemcsak a zsidó népek, de önmagának is nyújt segítséget, aki a Keren Hajjeszóddal szemben kötelességét megteszi.

Szokolov mondotta nemrég: „Palesztina ma a zsidók tizezerének, de holnap a zsidók százezerének a menedéke lehet.”

Hid kell ahhoz, arany hid, hogy a tömegek a tengeren keresztül masirozhassanak.

És ez a hid: a Keren Hajjeszód!

MAURICE CHEVALIER JEANETTE MACDONALD

Egy óra veled
Varázskeringő
A királynő férje
A hercegnő szabója

Szerdától kezdve a

Szinkór Mozgóban

Az optimistából majdnem pesszímista lett. Damaszkuszról jelentik: Hans Reimann, az ismert német író, aki tudvalegileg világszerte utra indult, hogy mindenfelől optimista hangon számoljon be a különböző országok és népek viszonyairól, majdnem életével fizetett rá különleges vállalkozására. A jeles német humorista autótalon volt Indiába és gépkocsija a szíriai sivatagban defektust kapott. Reimann és kísérői borzalmas helyzetbe kerültek. A sivatagban nem sokára hatalmas vihar kerekedett, az író kis karavánjának ivóvizet kifogyott és amellett állandóan farkasok fenyegették Reimannt és kísérőit, akik még löföggvert sem vittek utjukra. Három napig rostokoltak és kínlódtak a pusztában, amíg végre egy autókaván haladt arrafelé, amely megmentette őket és Reimann autóját bevontatta Damaszkuszba, ahol kijavították. Így aztán az optimista író, — nem tudni, hogy milyen hangulatban — tovább folytathatta útját India felé.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Az orosz spekuláció idézte elő a buza újabb nagy árzuhanását

Párizs, október 31. Francia gazdasági körökben a buzaárak legutóbbi nagy áresését óriási méretű orosz beszz-spekulációnak tulajdonítják. Az orosz gabonafogyasztási központ külföldi megbízottai utján már hónapok óta folytatott a különböző gabonapiacokon spekulációt és legutóbb a csikágói tőzsde meggyengülése alkalmával látta elérkezettnek a pillanatot arra, hogy páratlanul merész betöréssel lenyomja az árakat. A szovjet megbízottai a nagy árzuhanás után állítólag óriási nyereséggel fedezték a korábbi hetekben végrehajtott fedezetlen eladásait. Arról is vannak hírek, hogy az orosz megbízottak tényleges vásárlásokat is eszközöltek, mert az ideai gabonakampány siralmas eredményei folytán legkésőbb jövő év februárjában külföldről lesz kénytelen Oroszország gabonát importálni, hogy biztosítani tudja az északoroszországi városok és ipartelepek gabonaszükségletét.

A gabonaárak nagyarányu zuhanása

a francia agrárköröket arra indította, hogy a kormányt sürgős intézkedésekre szólítsa fel. Ennek hatása alatt a francia kormány felhatalmazta a földmívelésügyi minisztert, hogy törvényjavaslatot nyújtson be, amely arra kényszeríti a termelőket és a gabonakereskedőket, hogy buzakészleteiket bejelentik. A kormány az országban található gabonakészletek nagyságát és ezen az alapon gondoskodik a buzaárak valorizálásáról.

Londoni jelentés szerint a Daily Telegraph megdöbbentő cikket ír a kanadai gabonapiac pánikjáról. A kanadai farmerek körében leirhatatlan izgalmat kelt a gabonaárak újabb esése. A középső és nyugati államok farmerei a gabonakészleteket elégetik, mert a mai alacsony jószágárak mellett a gabonát etetési célokra sem érdemes felhasználni. Kanadában a buza ára tonnánként kilenc dollárra esett, míg a fűrészpör ára ugyanekkor tíz dollár tonnánként.

Vilmos császár Prága és Bécs megszállásával fenyegetőzött,

ha Károly király tovább folytatja a különbéke megkötésére irányuló tárgyalásokat

Párizs, október 31. A Revue de Deux Mondes, a legerjedtebb párizsi revü egyik utolsó számában Allisset tábornok emlékiratait közli. Allise volt a fegyverszüneti szerződés megkötése után a Bécsbe küldött francia katonai misszió vezetője. Ebben a minőségben alkalma volt a titkos levéltárban olyan adatok nyomára jönni, amelyeket 1930 november 15-én hirtelen bekövetkezett halála előtt még megörökített emlékirataiban.

Különös érdeklődésre tarthat számot az a fejezet, amely Ausztria különbéke-akcióját a közvetlen érdekeltek előadása alapján ismerteti.

1917 tavaszán az osztrák kormány bizalmas tanácskozásokat folytatott Svájcban a francia kormány megbízottjával. Az osztrákok delegátusa Revertera gróf, a franciáké Armand gróf volt. A titkos tárgyalásokon, amelyek hónapokig tartottak, szó volt egy négyhatalmi konferencia összehívásáról, amelyen Ausztria, Németország, Franciaország és Anglia vettek volna részt. Továbbá egy területkicserélésről Ausztria és Olaszország között, amely abból állt volna, hogy Olaszország megkapja Trentinót, Ausztria ez el szemben az Adria keleti partján egészítene ki birtokállományát. Szó volt továbbá arról is, hogy Lengyelország trónjára egy osztrák főherceget ültessenek. Ezek a tárgyalások nem vezettek konkrét eredményre, mivel az osztrák megbízott ragaszkodott ahhoz, hogy Németországot is belevonják a tárgyalásokba, viszont a francia delegátus föltétlenül Belgium kiűrését és Elzászloharigiának Franciaországhoz való csatolását üzte ki. E titkos tárgyalásokon kívül, melyekről az osztrák magyar külügyminiszter informálva volt, egy másik akció is indult, amelynél Sixtus herceg, Zita királyné testvére szerepelt Károly király és a francia kormány közös megbízottjaként. Erről a tárgyalásról a külügyminiszternek nem volt tudomása.

Csak 1918 áprilisában derült ki, hogy Károly már 1917 nyarán Sixtus utján a francia kormánytól különbéke ajánlást fogl. Amikor Czernin külügyminiszter Károly királyt ezért felelősségre vonta, az uralkodó egyszerűen letagadta, hogy Franciaországba sógorának közvetítésével levelet küldött volna és Czerninnek császári becsületszavát adta, hogy a Clemenceau által nyilvánosságra hozott levél hamisítvány. Másnap már nyilvánvaló lett, hogy öfelségének legkegyesebben hazudni méltóztatott, mert Clemenceau fakszimilében közölte le a levelet. A leleplezés igen kínosan érintette a császárt, aki most már a legképtelenebb hazugságokkal akart menekülni tényleges következményei alól. Végül Czernin azt a tanácsot adta Károlynak, je-

lentse ki, hogy teljesen ki van merülve és képtelen a monarchia ügyeit tovább vezetni, ajánlja, hogy Jenő főherceg mint kormányzó vegye át az ügyek vezetését legalább is addig, amíg a Sixtus-ügy feledésbe merül. Károly boldog örömmel fogadta ezt a megoldást, másnap azonban Czernint Badenbe hívták, ahol azonban nem Károly, hanem Zita fogadta, aki kategórikusan kijelentette, hogy a férjének följárniott kibonakozási terv teljesen elfogadhatatlan. Károly helyén fog maradni mindhalálig, még akkor is, ha tényleg ő írta volna a Clemenceau által nyilvánosságra hozott levelet. Czernin az audienciú után lemondott.

Természetesen a német főhadiszálláson megtudták az egész esetet, hiszen a fakszimilé megjelenése után Károly tagadásának nem adhattak hitelt. Bethmann-Hollweg kancellár nyomban Bécsbe utazott, ahol kijelentette, hogy ezek után a szövetségesek egymáshoz való viszonya aligha lesz barátságos. Vilmos császár pedig egyenesen azt üzentte, hogy ha Ausztria-Magyarország megkísérli a háborúból való „dezertálást”, a német csapatok azonnal megszállják Prágát és bevonulnak Bécsbe, ahol a szövetséges császár helyébe olyan rezsimet helyeznek, amelynek feladata lesz a szövetségi szerződés szigorú betartása.

Ezeket a szenzációs visszaemlékezéseket Allisee következő megjegyzéssel kíséri:

— Még sohasem volt nép, amelyet egy másik ilyen hiheretlenül megaláztak volna és amellyel annyira visszaélt volna, mint ahogy azt Németország tette Ausztriával az egész háború alatt.

— Halálugrás az Első Erdélyi Biztosító negyedik emeletéről. Vasárnap este borzalmas öngyilkosság történt az Első Erdélyi Biztosító kolozsvári palotájában. Feldmann Julia szatmári árvaléány, aki már hosszabb ideje lakott kolozsvári rokonainál. Vasárnap este Feldmann Julia elindult rokonainak Erzsébet uti lakásáról, felsétált a főtérig, felment az Erdélyi Biztosító főtéri palotájának negyedik emeletére és egy pillanat alatt átvette magát a korlátlan. A házban lakó emberek csak az irtózatos halálsikoltásra lettek figyelmesek, de az öngyilkos lányon már nem lehetett segíteni. Feldmann Julia néhány soros levelet hagyott hátra, melyben kéri a rokonait, hogy ne gyászolják. Tették oka ismeretlen. A közszeregetben örvendő fiatal leány iránt ugy szatmári, mint kolozsvári ismerőseinek körében óriási részvét nyilvánul meg.

Jól halad a kolozsvári ortodox hitközség szanalási akciója

Egymilliót törlesztettek tíz hónap óta. A gabella-kérdés nyugvópontja jutott

Cluj-Kolozsvár, október 31. Vasárnap délelőtt 11 órakor a kolozsvári ortodox zsidó hitközség képviselőtestülete gyűlést tartott, amelyre a képviselőtestület majdnem minden tagja eljött, főleg azért, mert a tárgysorozat pontjai a hitközség életébe vágó problémák megvitatását jeleztek. A gyűlésen végig lelkes hangulat uralkodott és ezen is látszott, hogy Kolozsvár zsidósága élénk érdeklődéssel viseltetik saját hitélete irányában.

A gyűlést Biró Andor elnök nyitotta meg a hitközség jelenlegi helyzetéről való referatúrával. Pontos számadatok alapján jelentette, hogy ez év január elseje óta annyira sikerült szanalni a hitközség pénzügyeit, hogy egymillió lej lehetett fordítani hitközségi adósságok törlesztésére. Ez ugy volt elérhető, hogy a vezetőség egyrészt a bevételek felhasználása terén racionalis politikát folytatott, másrészt a kiadások körül a legnagyobb takarékosságot elvett hajtotta végre. Örömmel jelenti ezt — ugymond — anélkül, hogy ezért külön köszönetet várna. Nem is kíván egyebet, mint azt, hogy társai a vezetőségben és a képviselőtestület támogatásával továbbra is nehéz munkájában.

A bejelentés nagy meglepedést keltett és ennek a Poale Cedek szónoka, Schwartz Márton adott kifejezést. Frakciója nevében hálásan és örömmel köszöni az elnök és a hitközség irányítóinak nemes fáradozását. Hasonló szellemben beszélt Rimóczi Jakab, aki kiemelte, hogy ez a gyűlés új korszakot jelent a kolozsvári konzervatív zsidóság életében és Biró Andor nevét nem lehet csak a hála és szeretet érzésével kiejteni.

Adler Sámuel, a hitközségnek több ízben volt érdemes elnöke szintén az elragadtatás hangján beszélt a mostani vezetőség nehéz munkájáról és sikeres teljesítményeiről. Biró Andor elnök után a gabella-ügyet tüzte napirendre. Kimerítően ismertette a kérdést. A gabella mai állapotát — mondotta — a hitközségi egység érdekében fenn kell tartani, viszont méltányolni kell azoknak a leszegényedett családoknak kívánságait is, akik a gabella miatt is nem tudják már amugy is redukált háztartásukat tovább vezetni. Ezeket össze fogják írni és a vagatási jegyeik beszoalgtatása érdekében bonifikációt fognak kapni.

Schwartz Ignác (nyomdász) helyeselte ezt a gondolatot szocialis szempontból. Olyan probléma ez, mely elől nem lehetett már kitérni. A magas gabelladíjak a szegény embert rendkívül sújtják és a hitközség méltóságával sem fér össze, hogy küzködő emberek ilyen nehéz adót fizessenek. Dr. Pollák Sándor, a hitközség ügyésze röviden és áttekinthetően ismerteti a hitközség helyzetét. Következtetésképpen állapítja meg, hogy most egy általános gabella-leszállás a hitközségi szanalást veszélyeztetné. Hochmann Jakab, Vogel Jakab, Czodik Károly és mások hozzászólásai után a képviselőtestület halálját és ragaszkodását fejezte ki a vezetőségnek és határozatilag mondotta ki, hogy a mai helyzet fenntartása mellett utasítja az előjáróságot, hogy az összes illetékes szervek bevonásával állapítsák meg azoknak a névsorát, akiket a magas gabella sújt, hogy ezeket megfelelő formában kártalanítsák. Hozzávetőleg 150 ilyen kolozsvári családról van szó.

— A levegőben összeütközött két japán bombavető repülőgép. Charbinból jelentik: Két japán bombavető repülőgép a levegőben összeütközött. Mindkét gép lezuhant és teljesen szétzúródott. A halottja van a katasztrófának.

— Kétszáz ezer textilgyári munkás lép sztrájkba Angliában. Londonból jelentik: Az angol textilgyári munkások egyrésze a bérkérdésben elért megegyezést nem fogadta el. 200 ezer textilgyári munkás sztrájkba lépése küszöbön áll.

A pénz tragédiája. Pátenotre a jelenkor egyik legnagyobb világgazdasági szakértője írta a könyvet, amely aktuális és érdekes. 87 lej Lepogénáj Kolozsvár. Kérje az új könyvek jegyzékét.

Tiszta való nem ámitás, CZINR-nél készül legszebb festés és tisztítás

Hoover k. zessc

Washington nap előestéje valóságos többi nagyha beszédében a gyalások si hogy ha a to ménytelenek. Ahamok kém flottát épít egyik tenger Beszédében zöket mondt

— Megra mat arra, ho sem, hogy a és legkomoly kormánynak a békét és o alkalmas ar a lehetőség kal biztosít nem kimél s az összes ne desében meg méstesen r lett Amerika sem téveszt zásaink kétsé dást hoztak. ben mégsem akkor bennü kodó nyugta rit, hogy haz kat ugy épít fiaaegyvezm ramutatnom költéssel j hogy milyen amerikai lesz

Hoover elm körökben óri ellenére, hogy latkozatnál f hogy az elnö sok előestéjér

Nagy por Alexandru 500 e

Bucuresti-B Piatra Neam torban tegna cel Bun halá is ünnepsége is résztvettek Gusti és Ghe séretében. moldvai metr házi szertartá dott, amelybe fejedelem ala zat. Gusti k Alexandru c jára mutatott beszélt és t ödjének, aki zsebb emlé azt a nép álta

Ezután az tekintették a fejedelem kop volt. Deluta Vaida visszai niszterek pedi

— Tűzharc Mexikóban. Pá hoz érkezett t il: xcalaj kerü ság között tűz rán tizenkilen több súlyos se

— John Morr bergh másodszi lentik: A Lind lott fiát John emlékezetül I hunyt volt me mint ismeretes.

Ne hi

**Hoover lengeli ügyver-
k zéssel tenyegedőzik**

Washington, október 31. Hoover elnök nyilatkozatai az amerikai flotta nap előestéjén a leszerelési kérdésben valóssággal ultimátumszerűen hat a többi nagyhatalomhoz. Hoover rámutat beszédében az eddigi leszerelési tárgyalások sikertelenségére s kijelenti, hogy ha a további tárgyalások is eredménytelenek maradnak, az Egyesült Államok kényszerülve lesznek olyan flottát építeni, amelynél hatalmasabb egyik tengeri nagyhatalomnak sincs. Beszédében a többi között a következőket mondta:

— Megragadom a flotta nap alkalmát arra, hogy a nemzetet emlékeztessem, hogy a haza védelme a legelső és legkomolyabb feladata az amerikai kormányoknak: Népünk mindig szerette a békét és olyan politikát követ, amely alkalmas arra, hogy nemzeti jogokat a lehetőség szerint békés tárgyalásokkal biztosítsa. Az amerikai kormány nem kímél semilyen fáradságot, hogy az összes nemzetekkel a leszerelés kérdésében megállapodást létesítsen. Természetesen minden igyekezetünk mellett Amerika biztonságát egy pillanatra sem veszítjük szem elől. Fáradozásaink kétségtelenül bizonyos előhaladást hoztak. Ha azonban végeredményben mégsem sikerülne célunkat elérni, akkor bennünket az egész világon uralkodó nyugtalan helyzet arra kényszerít, hogy hazánk megvédésére flottánkat úgy építsük ki, ahogy azt a londoni flottaegyezmény megengedi. Főlétséges rámutatnom arra, hogy milyen nagy költséggel járna ez a felszerelés és hogy milyen nagy csapást jelent ez az amerikai leszerelési gondolatra nézve.

Hoover elnök nyilatkozata amerikai körökben óriási feltűnést keltett annak ellenére, hogy az ultimátumszerű nyilatkozatnál figyelembe kell venni azt, hogy az elnök kijelentéseit a választások előestéjén tette meg.

**Nagy pompával ülték meg
Alexandru cel Bun halálának
500 éves fordulóját**

Bucuresti-Bukarest, október 31. A Piatra Neamt melletti bistrítai kolostorban tegnap ülték meg Alexandru cel Bun halálának 500-ik évfordulóját. Az ünnepségen a király és Mihai Vaida is résztvettek, Maniu miniszterelnök, Gusti és Ghelmegeanu miniszterek kíséretében. Az ünnepségen Pimen moldvai metropolita tartotta az egyházi szertartást, majd beszédet is mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a fejedelem alapította a moldvai egyházat. Gusti közoktatásügyi miniszter Alexandru cel Bun kulturális munkájára mutatott rá, majd Károly király beszélt és kegyelettel adózott nagy hősiességének, akinek 32 éves uralkodása a legszebb emlékeket hagyta hátra, mind azt a nép által adott jelző is bizonyítja.

Ezután az uralkodó és kísérete megtekintették a kolostor kriptájában a fejedelem koporsóját, majd bankett volt. Délután az uralkodó és Mihai Vaida visszautaztak Szinajába, a miniszterek pedig Bukarestbe.

— Tűzharc rablók és katonaság között Mexikóban, Párizsból jelentik: A lapokhoz érkezett távirat szerint a mexikói tengerparti kerületben rablók és a katonaság között tűzharc folyt, amelynek során tizenkilencen életüket veszítették s több súlyos sebesülés is történt.

— John Morrov névre keresztelték Lindbergh másodszülött fiát. Newyorkból jelentik: A Lindbergh-házaspár másodszülött fiát John Morrov névre keresztelték emlékeztetül Lindberghné atyjára, az elhunyt volt mexikói nagykövetre, akinek mint ismeretes, Morrov volt a neve.

**Elissa Landi, Lionel
Barrymore, Arnold
Korli**

Rendezte: Raoul Walsh

Egy nagy szenem drámája. Egy nő tragédiája, akit mindenki megvet, mert az a látszat, hogy teste meg van bélyegezve a „sárga bárcával”, a prostituáltak átkozott passzusával.

A sárga bárcá

Vlád Aurél a józanság frontját akarja megszervezni a gazdasági bolsevizmus frontjával szemben

Vlád Aurél és Filipescu, Junian, Lupu, Goga, Stere és Argetoianu ellen

Bucuresti-Bukarest, október 31. Vlád Aurél néhány nap mulva külföldre utazik, ahonnan visszatérve folytatni fogja agitációját a konverziós mozgalom ellen.

Az „Epoca” szerint a gazdasági bolsevizmus frontja ellen, amelynek

vezérei Junian, Lupu, Goga, Stere és elsősorban Argetoianu egy másik frontot létesítenek, a józanság frontját, amely felveszi a harcot ezeknek a politikusoknak demagógiája a defetista agitációja ellen. Ennek a frontnak az élén Vlád Aurél fog állani, aki Fili-

pescu Grigoreval együtt vezeti a mozgalmat.

Filipescu Grigore szenátor a konzervatív párt elnöke felkereste Averescu tábornokot, akivel hosszú megbeszélést folytatott.

**Indiai hasis-telepet lepleztek le
Konstanca mellett**

Nyolcszázmillió lej értékű hasist koboztak el a csendőrök. A hasis-ültetvény török vezetője eltűnt

Konstanca, október 31. Deleni községben szenzációs leplezés történt. Ion Chivu visoarai lelkész feljelentést tett, hogy Andrei földbirtokos birtokán indiai hasist tenyésztene. Petrescu

csendőrkapitány a helyszínre ment és megállapította, hogy a feljelentés adatai tények és egy Mina Kiargilos nevű törökországi örmény 12 négyzet kilométer felületen nagy hasisültet-

vényt rendezett be. A csendőrség öt nagy raktárban 12 vagon feldolgozott hasist talált elraktározva. Egy vagon ilyen hasis értéke 80 millió lej. Az ültetvény török vezetője eltűnt.

Masaryk: Meg kell teremteni a nemzetközi együttműködést

Az elnök a gazdasági válság leküzdéséről

Prága, október 31. A csehszlovák főváros a szokott fényvel és pompával ünnepelte meg a köztársaság fennállásának tizennegyedik évfordulóját. Már csütörtök este ünnepi díszbe öltözött Prága. Valamennyi házon zászlót lengetett a szél, az üzletek kirakatai ban pedig Masaryk elnök szobra vagy képe volt látható.

Pénteken délelőtt zenés ébresztő keltette fel a város lakosságát. Az ünnepségek középpontja a Hradsinban volt, amelyet már a kora reggeli órákban előzőlött a kíváncsiak végelethatalatlan tömege. Masaryk köztársasági elnök a Hradsin híres gobelintermében fogadta

a küldöttségeket. Mindenekelőtt a képviselőház és a szenátus elnöksége járt az elnök elé, majd a kormány tagjait fogadta az államfő, akik után a hadsereg vezető tábornokai jöttek, hogy szerencsekívánságaikat kifejezzék.

Délelőtt 11 órakor a Prágában akkreditált diplomáciai kar jelent meg együttes kihallgatáson. A diplomátákat Ciriaci nuncius, mint a diplomácia doyenje vezette. Ciriaci hosszabb beszédben üdvözölte az államfőt. A többi között hangsúlyozta, hogy a mai válságot, amelynek járma alatt az egész világ szenved és amelynek nemcsak

gazdasági, hanem politikai és morális jellege is van, csak a nemzetközi együttműködés megteremtésével lehet leküzdödni.

Masaryk köztársasági elnök nagyjelentőségű beszéddel válaszolt a nuncius üdvözlő szavaira. A többi között a következőket mondotta:

— A súlyos válság leküzdésére egyetlen út adódik: Sürgősen helyre kell állítani a kölcsönös bizalmat a nemzetközi együttműködés útján. Ezt az elvet mi mindig követtük még egy olyan időben is, amikor a háború következtében széttzilált erők másirányú orientációt is megengedtek volna.

Masaryk meg van arról győződve, hogy a Csehszlovák köztársaság politikája mindig odairányult, hogy a szomszéd államokkal a jó viszonyt fönntartsák. Ezt bizonyítja számos nemzetközi konferencia aktaanyaga is. A Csehszlovák köztársaság erről az irányvonallról sohasem fog lelépni.

Az elnök szavai mély hatást keltettek. A Hradsinban rendezett ünnepségeket a prágai helyőrség díszszemléje fejezte be. A katonák Masaryk elnök, a nemzetgyűlés elnökei, a kormány tagjai és a diplomáciai kar képviselői előtt defilliroztak el.

Frank Arnau: Halálra ítélem! Az akasztófa árnyékában derül ki, hogy „Justizmord” történt. Izgató bűnügyi regény. Vádirat a halálbüntetés ellen. Az Athenaeum 68 lejes vászonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3—400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

Nagy zsidó meeting!

Szerdán, november 2-án (Balfour-nap), este fél 9 órakor, a régi Iparkamara nagytermében.

Téma:

„A zsidó a világkrízis tengerében”

Előadók:

- Dr. Otto Abeles (Wien), a kiváló zsidó író.
- Dr. Balázs Endre (Cluj), az erdélyi Jewish Agency elnöke.
- Dr. Fischer József (Cluj), parlamenti képviselő.
- Dr. N. M. Gelber (Wien), a hírneves zsidó történétíró.

Beléptdíj nincs!

Minden zsidó ott legyen!

Ne higgyen senkinek! Győződjön meg személyesen „CRISTAL” fest, tisztít és mos legszebben

Igaz, hogy lehetetlen-^{nek} látszik, de tény és valóság,

hogy a „Transilvania“ Rt. volt **SZÁSZ ÖDÖN RT.** C. L. U. J. Strada Universității
(v. Egyetem-u.) No. 3.

Románia legnagyobb posztó, bélés-
áru és szabókellékek áruháza

a helyi piacon

olyan olcsón árusít, melyre még nem volt példa
Oriási választék eredeti angol, valamint belföldi legjobb
márkájú férfi ruha, felöltő és télikabát szövetekben.
Vételkötelezettség nincs!

Saját érdekében tekintse meg raktárunkat és győződjön meg, hogy nálunk csakugyan fél áron vásárolhat

Impozáns keretek között zajlott le az Aviva-Barisszia évi konferenciája

Uj irányt szabott meg a konferencia az ifjúsági szervezet
további útjainak

Cluj-Kolozsvár, október 31. (Az Uj Ke-
let tud.) Evek óta nem volt Erdélyben
olyan impozáns és nívós cionista ifjúsági
konferencia, mint amilyen az Aviva-
Barisszia vasárnap és hétfőn Kolozsvá-
ron lezajlott Jom-Hahitachduthja volt Az
ifjúsági konferencia vasárnap délelőtt
11 órakor az Uránia-mozgó termében
nyílt meg rendkívül impozáns keretek
között, mintegy 135 delegátus és nagy
számu közönség részvételével.

Tihanyi Dezső megnyitó be-
széde

A konferenciát Tihanyi Dezső, a Hi-
tachduth Aviva-Barisszia rosrisonja nyi-
totta meg nagyszabású román, héber és
magyar nyelvű beszéddel. Rámutat az
Aviva-Barisszia szervezet és általában a
cionista ifjúság történelmi hivatására,
majd vázolja a cionista mozgalom aktuá-
lis helyzetét.

— A világgazdasági válság, amely lel-
ki depressziót is hozott magával, a zsi-
dóságnak ama részét sujtotta leginkább,
amely a cionizmus hordozója, a keleti
zsidóságot. És mégis ebben a válságos
periódusban produkálta a cionizmus a
legnagyobbat a palesztinai országépi
tésben. Palesztina, — ahol ma új gazda-
sági fellendülés uralkodik — a világ cso-
dája. Anglia ma meghajította fejét a zsi-
dó teljesítmények előtt és a zsidó építő-
munka pompás eredményeit 4500 cserfifi
kattal honorálta.

Ezután rátért az erdélyi cionizmus
helyzetére, amelyet a visszafejlődés út-
ján lát. Intézményeink napról-napra csök-
kennek, iskoláink nincsenek. Egyetlen
reménységünk: az ifjúság. Beszédének
további során az ifjúsági mozgalom és
Aviva-Barisszia szervezet aktuális pro-
blémáit tárja fel és vázolja azokat a fel-
adatokat amelyek a Jom-Hahitachduthra
várnak. Bejelenti, hogy a marosvásárhe-
lyi vezetőség mandátuma ezzel a konfe-
renciával lejár és megkapó, szívhez szó-
ló szavakban vesz bucsút a három évig
vezetése alatt állott szervezettől.

Hirsch Simon emelkedik ezután szólás-
ra és költői lendületű emlékbeszédben
parentálja el az év halottait. Az emlék-
beszédet állva hallgatta végig a konfe-
rencia.

A Zsidó Nemzeti Szövetség
és a testületek üdvözlései

Az üdvözlések sorát Vermes Ernő, az
Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke
nyitja meg. Frappáns beszédben hívja
fel az ifjúságot a zsidó néppel és Erec
Jiszraéllel szembeni kötelezettségeire és
kifejti, hogy az ifjúságnak önmaga ere-
jére és önmaga képességeire kell támasz-
kodnia cionista programjának megvalósi
tásában. Dr. Weiss Jenő, Kolozsvár vá-
rosi tanácsa nevében, Wertheimer Samu-
el a WIZO, kertész Márton pedig a reviz-
zionista unió nevében intéznek üdvözlő
beszédet a Jom-Hahitachduthhoz.

Ezután dr. Fischer József parlamenti
képviselő emelkedik szólásra. Rámutat a
mai zsidó ifjúság rendkívül súlyos hely-
zetére, a gyökértelenség és talajtalan
ama állapotára, amelyből a szélsőséges
áramlatok karjába menekül ifjúságunk
bizonyos része. Egységes, egészséges ta-
lajra kell helyeznünk ifjúságunkat, egy-
séges erővel kell kezdenünk a destruk-
ció rombolásai ellen. Meg kell szüntetni
a pártokra való tagozódást az ifjúság-
nak és a politika helyett a konstruktív
nevelésre és építésre kell vezetnünk ifju-
sági szervezeteinket. Reichenberger Ala-
dár a Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoport-
ja nevében köszönti a konferenciát, majd
Fejvis a Honaár Hacioni és Mandula
Karmela a Hasomér Hacair nevében hé-
berül üdvözlök a Jom-Hahitachduthot. Az
üdvözlések sorát Danzig Hillél zárja be,
aki a vendéglátó Academith Barisszia
és Aviva, valamint a Bné Jiszraél cionis-
ta diákkör nevében üdvözlö a delegátuso-
kat és vendégeket. Kétezer évig — mon-
dotta egy göröcsösen behunytszemű és vi-
lágosságától féltő „Sómá Jiszraél“-lal haj-
longtunk Kelet felé. Az élet gazdasági s
történelmi szükségességére kigyógyi-

tott bennünket ebből a betegségből és
ma nyitott szemmel, céltudatos akarattal
menetelnek a zsidó tömegek Jeruzsálem
felé. Ez az út, a zsidó ifjúság és a zsidó
jövő egyetlen lehetséges útja.

Otto Abeles és N. M. Gelber
előadásai

Ezután dr. Otto Abeles, a Keren Hajje
szód delegátusa emelkedett szólásra.
Nagyhatású német beszédben mutatott
rá az asszimilációs utkeresés hiábavaló-
ságára és kifejtette, hogy a vörös asszi-
milációnak is ugyanaz a sorsa, mint ami-
lyen keserves kiábrándulást hozott a
nemzeti asszimiláció. Példákkal illusz-
trálja ezt és hangsúlyozza, hogy a zsidó
népnek nincs más útja a jövőben, mint
a normális népi életnek és a zsidó álla-
miságnak a restaurálása.

Dr. N. M. Gelber a kiváló zsidó törté-
néssz frappáns héber nyelvű előadást tart.
Rámutat arra, hogy az egész cionista
ifjúsági mozgalom eleven tartalmától
fosszuk meg, ha nem térünk rá az erős
és megalkuvást nem ismerő hebraizáció-
ra. A héber nyelv elsajátításával kezdő-
dik a cionista élet és ez lehet csak az
egyedüli szilárd alapja minden cionista
munkának és ideológiának.

Kasztner Ernő a kiváló zsidó előadó. Pa-
lesztinai impresszióiról, az épülő ország
csodálatos fellendüléséről tart színes,
hangulatos előadást. Megkapó szavakban
érzékelteti Palesztina megújított zsidó
népének életerejét és a zsidó országépi-
tés nagyszerű perspektíváit. Ezután Ri-
esel Jakab az igazoló bizottság elnöke-
nek előterjesztésére a következőképpen ala-
kult meg a konferencia tisztikara: elnö-
kök: özv. Kallus Lajosné, Noszin Mór,
dr. Krémer Armin, Rejter Ernő és Kaszt-
ner Ernő. Alelnökök: Hirsch Simon dr.
Schächter László (Deva), dr. Dénes
László és Riesel Jakab. Elnöki tanács:
Márk Irén (Szeben), Stejmetz Rachel
(Sighet), Péterfi Endre és Gottlieb La-
jos. Főtáskár: Danzig Hillél. Jegyzők:
Danzig Tibor és Kormos Andor.

A konferencia tárgyalásai

Délután félnégy órakor nyitotta meg
dr. Schächter László, a neolog hitközség
iskolaterében a konferencia érdemleges
tárgyalásait, amely Katz László (Ko-

lozsvár) kultur-nevelés és sajtóügyi refe-
rátumával vette kezdetét. Rámutat az
ifjúsági nevelés általános irányaira és
többek között az individuális nevelés
előtérbe helyezését kívánja. Hangsúlyoz-
za az ifjúsági sajtó és az ismeret-terjesz-
tő könyvkiadványok elengedhetetlen szük-
ségességét és konkrét javaslatokat tesz
ennek megvalósítására.

A kultur-referaturnál fölött igen nívós vi-
ta veszi kezdetét. Katz László javasla-
taival szemben ellenindítványt terjeszt
be Walter László (Marosvásárhely). Ja-
vaslatai főleg a sajtóra és a hebraizá-
cióra irányulnak és az általános nevelés
Palesztina centrikussá tételét követeli.
A nevelésnek három korosztályra való
felosztást és a szervezet zakéneinek
intézményes bekapcsolódását indítványoz-
za az ifjúsági szervezeti életbe. Ezután
Chilewitz Herman (Arad) szólal fel. Rá-
mutat arra, hogy az utolsó zsidó állam
pusztulása után Jochanan ben Zakkai-
nak csak egy kívánsága volt: engedjék
meg, hogy Javneben iskolát állítson fel.
Ezzel mentette meg a zsidóságot az enyé-
szettől. Az iskola, a nevelés kell, hogy
legyen munkánk mindenke előtti alapja.
Javasolja, hogy a bukaresti Tarbut-
szervezet mintájára a zakének szervezze
nek mindenütt ilyen kulturköröket, ame-
lyek az ifjúság pozitív cionista nevelésé-
ről gondoskodnak. Magáév teszi a ma-
rosvásárhelyi delegátusok javaslatát a Pa-
lesztina-centrikus nevelésre és a chalu-
citra vonatkozólag, majd a nevelés anya-
gi bázisának előteremtésére tesz javasla-
tokat. Tihanyi Dezső rosrison felszólalá-
sában kifejti, hogy új név és új formák
létesítésével még nem lehet aktivabbá
tenni a zakéneket, ami pedig a chalu-
cituot illeti, nem szabad túllépünk a rea-
lizálhatóság lehetőségéig.

Danzig Hillél (Kolozsvár) kifejti, hogy
az önnevelés hiányában rejlik a szerve-
zet nevelési apparátusának alapvető hi-
bája. Javaslatokat tesz a nevelést szol-
gáló könyvkiadványokra vonatkozólag.
Ezután Ing. Noszin Mór veszi át a kon-
ferencia vezetését, majd dr. Berner Mór
az Aviva-Barisszia szervezet rosrisonje
tartja meg szervezeti jelentését. A Jom-
Hahitachduth további tárgyalásairól szó-
ló tudósításunk lapunk holnapi számá-
ban közöljük.

Hajnalba
letartó

Hétfő

Cluj-Koloz-
Kelet tudós-
zódó kolozsv-
erdélyi munk-
páratlanul á-
sodtak ki M-
jain ismert-
munkások sz-
jellege, mert
ban zavartal-
ban az úzer-
proklamáltak
portja kiegy-
munkába a
hétfőn regge-
kezdeni a
lentek meg a
azonban má-
több száz em-
szállva tar-
távozásra sz-
ket. Éles v-
vezetői közö-
vezetők meg

Valamivel
jelent a hely-
szubkomiszár
rendőrtiszték
sztrájkolókka-
őket, hogy s-
darátát és e-
dolgozni aka-
indult, melyr-
komiszár egy-
magát körül-
leges brutál-
revolverével
Néhány perc-
vér folyt a

Egy csend-
csendőr érke-
szemben a t-
tást tanusító

A csend-
göbe

mire a töm-
Draghiciu A-
gató vezeték-
mény érkezett
Aurél a hely-
ces nyomozás-
rutin Joan I-
mata-gyári m-
nek elnökét
munkások és
akcióját veze-

A letartó-
ország közp-
A Dermata-
kordont vont
kástömeg ren-
fejlődve, a K-
szindikátusi
órán kereszt-
mas lefolyás
tartóztatott
Pacuraru Jo-
amelyek odak-
kasság erély-
telje a rendő-
rének szabad

Pont déli
főnyi tömeg
kástányáról
épülete elé vo-
egy órákor
ahol már ért
munkágyüle-
informált ren-
sok érkezését
zárták, a kap-
csendőrosztog
sok ezalatt s

Ujabb tömegtüntetést rendeztek Londonban a munka- nélküliek

London, október 31. A munkanél-
küliek — kommunista agitátorok uszi-
tásai folytán — újabb tömegtüntetéseket
rendeztek s több kerületben összeütköz-

tek a karhatalommal. A harcnak 30
súlyos sebesülte van, köztük több
rendőr.

Önálló iparkamarákat követelt az erdélyi kisiparos-kongresszus

Ioanitescu alminiszter a kereskedelmi és ipari szekciók szét-
választását ígerte meg

Bucuresti-Bukarest, okt. 31. Temes-
várt tegnap tartották az erdélyi és
bánáti kisiparosok országgrészi kong-
resszusukat, amelyen D. R. Ioanitescu
munkaügyi miniszter is jelen volt. A
kongresszus szónokai közül kiemelik
Moldovan Antalt, kolozsvári delegátus
beszédét, aki teljesen külön iparkama-
rákat kíván, mert a jelenlegi kamarák-
ban a kereskedelmi elem van túlsúly-
ban. Javaslatát többen pártolták. A fel-
szólalók követelték a tanonciskolák
rendszeresítését, az ipari törvények

egységesítését, a forgalmi adó eltörle-
sét és különböző sérelmeik orvoslását.
D. R. Ioanitescu miniszter válaszában
kifejtette, hogy külön iparkamarák fel-
állítására csak alkotmánymódosítás út-
ján volna lehetséges, de közre fog hatni
abban az irányban, hogy a jelenlegi
kamarák ipari és kereskedelmi szekciói
egymástól teljesen elkülöníttessenek.
Ami a forgalmi adót illeti, ígérte
tesz, hogyha nem is törlik el teljesen,
de 6 segédnél kevesebbel dolgozó iparo-
sok részére meg fogják szüntetni.

Bukarestben állandó ipari kiállítást
és mintavásárt rendez az

„ARGUS“ E.P.A.I.R

kereskedelmi és ipari szaklap
Ciclop-palota, Bulevardul Tache Jonescu 8.

Megnyílik
1932 november elején

Egy évig nyitva, közvetlen kapcsolat
és eladás termelő és fogyasztó között

Saját érdekében jár el minden iparvállalat és kereskedelmi cég, ha
kiállítási boxot bérel. — Felvilágosítással díjmentesen szolgál a
kiállítás rendezésébe. — Kívánatra prospektus.

A kolozsvári munkássztrájk izgalmos órái

Hajnaltól sortüzzel oszlatták szét a munkásokat. Délben tüntető felvonulást rendeztek a sztrájkoló letartóztatott társaik szabadlábra helyezése érdekében. Délután negyed öt órakor az összes sztrájkolókat a csendőrlaktanyába internálták

Hétfőn este kommunista fegyverraktárt lepleztek le Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, október 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A hetek óta húzódozó kolozsvári bőrpari sztrájk ma az erdélyi munkakonfliktusok történetében páratlanul álló eseményekben csúszott ki. Mint már az Uj Kelet hasábjain ismertettük, a Dermata-gyári munkások sztrájkjának nincs általános jellege, mert a gyár egyes osztályaiban zavartalanul folyik a munka. Azokban az üzemekben, ahol a sztrájkot proklamálták, a munkások egyik csoportja kiegyezett az igazgatósággal és munkába állott. Ezek a munkások hétfőn reggel hat órakor akarták megkezdeni a munkát és csoportosan jelentek meg a gyár épülete előtt. Ekkor azonban már a sztrájkoló munkások több száz emberből álló csoportja megszállva tartotta a gyár bejáratát és távozásra szólította fel a sztrájkolókat. Éles vita támadt a két csoport vezetői között, amelynek a rendőrségi vezetők megjelenése sem vetett véget.

Sortüz a levegőben

Valamivel hat óra után ugyanis megjelent a helyszínen Orlescu sziguranca szubkomiszár és két civilrendőr. A rendőrtisztek tárgyalásokat kezdtek a sztrájkolókkal, majd felszólították őket, hogy szabadítsák fel a gyár bejáratát és engedjék munkába állani a dolgozni akarókat. Itt újabb heves vita indult, melynek folyamán Orlescu szubkomiszár egy csoport munkástól látta magát körülvevő. A szubkomiszár, esetleges brutalizálástól tartva, szolgálati revolverével kétszer a levegőbe löött. Néhány percre rá már csaknem vért folyt a Dermata-gyár kapujánál.

Egy csendőrmester vezetésével tíz csendőr érkezett a helyszínre, akikkel szemben a tömeg fenyegető magatartást tanusított.

A csendőrmester ekkor a levegőbe sortüzet adott,

mire a tömeg hátra vonult. Ekkor Draghiciu Aurél bünyügyi rendőrigazgató vezetésével erős csendőrkülönítmény érkezett a helyszínre. Draghiciu Aurél a helyszínen megejtett pár perces nyomozás után letartóztatta Mundrutiu Joan bőrgyári munkást, a Dermata-gyári munkások szakszervezetének elnökét és Dávid Helént, akik a munkások és munkássztrájk reggeli akcióját vezették.

A munkások felvonulnak

A letartóztatottakat azonnal a rendőrség központi épületébe szállították. A Dermata-bőrgyár köré erős csendőrkordont vontak és a sztrájkoló munkástömeg rendes menetelősorokba fejlődve, a Kis ucca 33 szám alatt levő szindikátusi helyiségbe vonult, ahol két óra keresztül tartó rendkívül izgalmas lefolyású gyűlést tartottak. A letartóztatott Mundrutiu Joan helyett Pacuraru Joan vezette a tárgyalásokat, amelyek odakonkludáltak, hogy a munkásság erőlyes megmozdulással követelje a rendőrségtől letartóztatott vezetők szabadlábrahelyezését.

Pont déli 12 órakor mintegy ötszáz főnyi tömeg indult el a kisuccai munkástanyáról és a központi rendőrség épülete elé vonult. A munkások negyedik órák érkeztek a rendőrség elé, ahol már érthető izgalomban várták a munkássztrájk lefolyásáról kellőképpen informált rendőrségi vezetői a munkások érkezését. A kvestura kapuját lezárták, a kapu alját feltűzött bajonettű csendőrsztag szállta meg. A munkások ezalatt szabályos rendben felsora-

koztak a kvestura előtti tér virággruppokkal díszített cementteraszán és a legnagyobb csendben várták, míg a Pacuraru Joan vezetésével kiküldött munkásdelegáció bebocsátást nyer az épületbe. Az épület első emeletének egyik ablakában dr. Clonta Jenő rendőrkvesturái titkár alakja jelent meg, aki, mikor látta, hogy a munkások delegációja bebocsátást kér az épületbe, Ursu Viktor rendőrigazgató utján adott rendeletet a delegáció fogadására. Hat munkás lépett be a rendőrség épületébe, amely ekkor már egy megbolygatott méhraj benyomását kellett. Az állambiztonsági hivatal polgári rendőrei tisztították meg a járdát a kíváncsiskodó járkelőktől. A munkástömeg szó nélkül várta, míg a delegáció elhagyja a rendőrség épületét.

Megérkeznek a hatóságok emberei

Félegy tájban sorra érkeztek a központi rendőrségre a hatóságok fejei. Elsőnek Pop Leontin szigurancafőnök ugrott ki a rendőrségi autóból és miután szemlét tartott a kapu előtt állomásozó detektívek és a kapualjban készen álló csendőrsztag felett, látható idegességgel cirkált a rendőrség épülete előtt. Ezután dr.

Biriescu Nicolae vezetőügyész és Constantin Pastia vizsgálóbíró érkezett a rendőrséghez, majd a feketére fényezett helyőrségi hintón Silni ezredes ténparancsnok nyert bebocsátást a bajonettekől fénylő rendőrségi kapun. A csendőrség parancsnokai még a tömeg megérkezése előtt Hatiegan Simon rendőrkvestor szobájában várták az események kifejlődését.

Amikor a hatóságok összes fejei összegyűltek már a rendőrkvestor szobájában, adta elő Jon Pacuraru a munkások kéréseit. A munkásság törvénytellennek minősíti Mundrutiu Joan és Dávid Helén letartóztatását és szabadlábrahelyezését követelte. Míg ez a szabadlábrahelyezés nem történik meg, a munkásság néma tüntetését nem hagyja abba és a rendőrség épülete előtt várja, míg Mundrutiu és Dávid Helént az ügyészségre kísérik át, hogy onnan szabadlábra helyezék őket.

Izgalmos tíz percnyi várakozás után jelent meg a munkásdelegáció a tömeg előtt a hatóságok fejének válaszával. Pacuraru Jon hangos szóval tudatta a tömeggel, hogy

Biriescu dr. vezetőügyész ígéretet tett Mundrutiu szabadlábrahelyezésére,

de csak abban az esetben, ha a tömeg békében elvonul.

A munkássztrájk vezér szabadlábra helyezését kívánják

A tüntetők soraiban különösen a nők részéről élénk tiltakozások hangzottak el, majd a munkásdelegáció tagjai a felvonult tömeg jobb szárnyán elhelyezkedett szakszervezeti vezetőkkel tanácskoztak. Ezután a delegáció újra bebocsátást kért a rendőrség épületébe, hogy a munkásság válaszáat a rendőrkvestornak tolmácsolja. Az újabb öt perces várakozás után Jon Pacuraru ismét megjelent a tömeg előtt és közölte, hogy a hatóságok ismét ígéretet tettek Mundrutiu szabadlábrahelyezésére, abban az esetben, hogyha a tömeg eloszlik. A tüntetők ezzel a válasszal sem voltak megelégedve.

— Nem megyünk! Adják ki Mundrutiu-t!

Ehhez hasonló felkiáltások közben vonult vissza a delegáció a kvestura épületébe, ahonnan pár perc múlva a követelőző, hangos szóval kihirdetett válasszal tért vissza Pacuraru:

— A vezetőügyész ur kijelentette, hogy egy óra múlva Mundrutiu az ügyészséghez kísérik át és onnan haladéktalanul szabadlábra helyezik.

Megered az eső

A tüntetők ezt a bejelentést is tiltakozással vették tudomásul. Közben hatalmas zápor keletkezett. A tüntető asszonyok kinyitották esernyőiket. Pacuraru Jon újra a tüntető tömeg jobbszárnyával tanácskozott. Rövidesen több munkás elégyedt el a tömeg közé és igyekezett rá-

Szimpatiasztrájk a butorgyárakban

Délután egy és két óra között a Transylvániai és a Viktoria butorgyárak összmunkássága szimpatiasztrájkot proklamált. A mintegy háromszáz főnyi munkás csoport az uccára vonult és a csatlakozó kézműipari bormunkásokkal együtt tüntető menetét alkault át, amely hangos abucgolások és „Munkát, kenyeret” felkiáltások közben elvonult a Renner-bőrgyár főkapuja előtt. A munkáscsoport ezután mintegy két órakor újra a kisuccai főhadiszállásra érkezett ahol már tudomásul vették a hírt, hogy a kisipari cipésmunkások újabb sztrájkot proklamáltak, hogy ezzel is erősítsék a Dermata-akció sikeres keresztülvitelét Mundrutiu szabadlábrahelyezése érdekében.

A legizgalmasabb pillanat a délutáni két óra a hétfői nap legizgalmasabb pillanata volt. A kézműipari

venni a tömeget, főként a rendkívül harcias asszonyokat, hogy vonuljanak el a munkástanyába. A szakadó esőben percekig tartott a tanácskozás a munkások között.

— Elmegyünk, de egy óra múlva visszajövünk!

— kiáltották az asszonyok és a tömeg végül ebbe bele is egyezett. Tíz perccel 1 óra előtt indult el a jellegzetes látványt nyújtó tömeg. Szüntelenül csorgó, olmos ősi esőben ment elől az esernyőkötől védett asszonyok gyászmenete, amelyet a folyton lamentáló és tanácskozó férfiak viharvert sorai zártak be. A katonás rendben elvonuló, ötszáz főnyi tömeg a Clameuceau uccába kanyarodott be és a Ferdinand király uton keresztül ért el a kisuccai munkástanyába.

A tömeg elvonulása után a 83-as gyalogezred egyik százada érkezett meg futó lépésben.

— Menjetez haza — adott rendeletet Silni ezredes —, az ellenség már eltűnt... A munkástanyán újra izgalmas tanácskozások színhelye. Mialatt a sztrájkoló élelmézésére alakult munkássztrájk az ebédet kiosztotta, tárgyalták meg azt, hogy mi legyen a munkásság további állásfoglalása Mundrutiu és Dávid Helén szabadlábra helyezése érdekében. A munkásság végül a délelőtti határozat keresztülvitele mellett döntött. Időközben újabb izgalmas események követték be a kolozsvári munkásság körében, amelyek fokozták a sztrájkoló tettekkészségét.

Csendőrsztag hatol be a munkástanyába

Autobuszokon és gyalogosan erős csendőrkülönítmény érkezett a munkástanyára, amely kivont bajonettekkel el-

állta a kapubejáratot. Hamarosan a helyszínre érkezett dr. Clonta Jenő rendőrkvesturái titkár és az állambiztonsági rendőrség néhány civilrendőre. A munkástanyán udvarára is behatolt egy csendőrsztag. A munkásság vezetői ellenállást kíséreltek meg és követelték, hogy a csendőrsztag szabadítsa fel a bejáratot, mert a munkástömeg tüntető felvonulást akar rendezni, Clonta Jenő dr. megtagadta ezt a követelést. A munkások körében szakadatlanul folytak a tanácskozások, a csendőrkordon pedig változatlanul állt a kapu előtt. A három órakor ületet nyitó kisuccai kereskedők ajtajaiban, a házak ablakaiban, az uccának egész népe nézte a „látványosságot”, amely rövidesen izgalmas fordulatot vett.

Negyed öt órakor három autobus érkezett a ház elé. A csendőrsztag a megszállott udvarról

csoportosan terelte a kapu felé a munkássztrájkot és „vagonizotta be” őket az autobuszokba.

Délután ötig huszonhárom autobus munkásokkal telve robogott végig a Kis uccán, a Ferdinand király utra és onnan a Foch marsall uccai csendőrlaktanyába.

ahova a rendőrség többszáz munkást internált.

Félhatkor már egyetlen munkás sem volt a munkástanyán épületében.

Az eseményeket a kolozsvári karhatalmi vezetők érthető izgalommal kísérték. Hatiegan rendőrkvestor a városháza épületében levő első kerületi rendőrkapitányság helyiségeiben ültette fel a hatóságok vezetőinek főhadiszállását. A nagyipari üzemek igazgatói egymás között, mint a rendőrségi vezetőkkel állandó tanácskozásokat folytattak. Az esti órákban tartani lehetett attól, hogy Kolozsváron általános sztrájk tör ki. Az Uj Kelet munkatársa telefonon lépett érintkezésbe a gyárak vezetésével. Hétfőn a Dermata-gyár munkásai és az újra sztrájkoló kézműipari munkásokon kívül a Transylvania és Viktoria butorgyárak munkásai proklamáltak sztrájkot. Az Iris porcellángyár, az Energia vasgyár, a Dacia bőrgyár, a Múasztalosárugyár, a Fém- és Vasöntő és a többi kolozsvári üzemek munkásai hétfőn teljes nyugalomban dolgoztak munkahelyeiken. A nyugtalanító események hatására a ténparancsnokság riadókészültségbe helyezte a Kolozsváron állomásozó összes katonai egységek legénységét.

Kommunista fegyverraktár a CFR tanonciskolájában

Az esti órákban a kolozsvári eseményeknek újabb fordulata történt, amely messze kiemeli a szokásos bémozgalmak közül a hétfői kolozsvári munkásmegmozdulás jelentőségét. A rendőrség a bőrpari sztrájk kirobbanása óta nagy érdeklődéssel figyeli a CFR munkásoknak a bormunkásokkal való kapcsolatait és ezirányban három héttel ezelőtt több letartóztatást is foganatosított. A hétfői események újra a CFR munkásainak akciója felé irányították a rendőrség figyelmét és Mihnea rendőrkomiszár a déli utáni órákban nyomozást kezdett, amely este nyolc órakor szenzációs eredménnyel fejeződött be.

Az állomási műhelyek tőzszomszédságában lévő CFR tanonciskola padlásán a padlás deszkája alatt, szabályos rendben elhelyezett titkos fegyverraktárra bukkant.

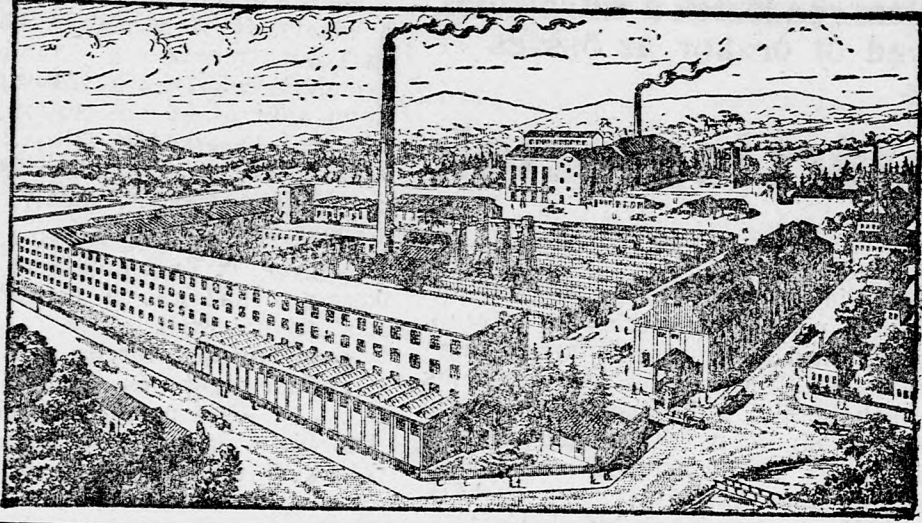
Két sziguranca civilrendőr társaságában Mihnea komiszár azonnal szortírozta az ott talált fegyvereket és megállapították, hogy

negyven lőfegyver, tízenhárom bajonett, hüvellyel, tizenöt bajoneta hüvely nélkül és tizenegy garnitúra golyó volt elrejtve a vasuti inasothon padlásán.

A rendőrkomiszár ekkor tüzetes házkutatást rendezett a padlásán, ahol új nem kevésbé meglepő felfedezéseket tett. A padlás sarkaiban nagy halom kommunista rőpcédulát, brosurát fedezett fel és a legújabbban megjelent bukaresti látító tartalmu sajtótérmekeket talált meg. Ezzel kapcsolatban a rendőrség nyomozást vezetett be és őrizetbevételeket foganatosított, melyeknek kapcsán megállapították a CFR munkások és a sztrájkoló közötti összeköttetéseket. A rendőrség a legnagyobb titoktartással kezeli a fegyverraktár leleplezésének ügyét és ezzel kapcsolatos rendőri intézkedéseket, de hivatalos helyről nyert értesüléseink szerint már a hétfői éjjeli órákban biztos adatoknak jutott a rendőrség birtokába a fegyverraktár eredetét illetőleg. A fegyverekről az őrizetbevételek azt mondták, hogy még 1918-ból, a forradalom idejéből valók.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

SCHERG VILMOS ÉS TÁRSAI R.T.

brassói posztó- és divatárugyárak ajánlják férfi és női kabátkelméiket

Mérsékelt árak mellett elsőrangú gyártmányaikat

uri- és női divatszövetekben

melyek legfinomabb és kifogástalan kivitelük folytán vetekednek minden tekintetben a külföld legjobb gyártmányaival.

GYÁRI LERAKAT:

Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferdinand (Wesselényi u.) 24

SPORT

Meglepetések vasárnapja

Kikapott a Ripensia, majdnem kikapott a Venus.

Cluj-Kolozsvár, október 31. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti bajnokságok vasárnap fordulója nem várt meglepetéseket hozott. A legnagyobb szenzáció: az aradi Glória CFR legyőzte a Ripensiat, mely most már négy pontvesztéssel küzd tovább a bajnokságokért. A temesvári proficsapat úgy játszik teljesen letört, ezt bizonyítják az őszi szezonban elért gyenge eredményei. A Ripensia eddigi négy mérkőzésén összesen csak 11 gólt lőtt. Mult évi formájában a Ripensia nem startolt volna ilyen sűrű eredménnyel a bajnokságokon. A másik szenzációja a vasárnapnak, hogy a Venus nehéz küzdelem után 1:1 (1:0) arányban végzett a Brasoviával s ezzel elvesztette első pontját. A többi mérkőzések az előrelátott eredményekkel végeztek. Részletes tudósításunk a következő:

Románia—Soimii 3:1 (1:0). A fellázott kolozsvári pályán nehezen mozgó együttesek közül a technikásabb, erősebb fizikumú és taktikailag is jobb Románia megérdemelten győzött a Soimii felett, mely lelkesezésnél egyebet nem mutatott, Soimii támadásokkal indul a mérkőzés, de Chendreanu parádés védésén megtörnek a támadások. Baicioianu pontos helyezkedéssel zavarta meg úgy, hogy a jobb-szélső két méterről a kapu mellé passzszorozott. A tizenötödik percben szűz Románia akció után Pop tisztára játssza magát és közvetlen közelről gólt lő (1:0). Most már frontban marad a Románia és a halvesor biztos játékaival uralni is tudja a mezőnyt. A második félidőnek már a harmadik percében újra eredményes a Románia Muresan révén, aki fordulatból szép sarokgólt lő. A 10-ik percben vizsgálta ér el a Soimii, Buian saroklövésére a későn vetődő Chendreanu mellett vánszorog a hálóba (2:1). A Románia nem csügged és a 23-ik percben Cipcigan Farkas passzával megszökik, egyéni játékkal a kornervonalig megy le és nehéz szögéből a meccs legszebb gólját éri el (3:1). A mérkőzés ezután mind jobban és jobban eldurvul, a 42-ik percben két játékos inzultálja egymást, amit az erélytelen és gyenge bíró nem lát, vagy nem akar látni. A csapatok közül a Románia volt a jobbik, a játékosok közül elsőrangot nyújtott Farkas, aki a mezőny legjobb embere volt. Doci, Felecan, Criza, Muntean, Cipcigan és Chendreanu II. a Románia legjobbjai. A Soimii-ből Lindner, Nemes, Chidu, Baicioianu és Asztalos mutattak valamit.

Arad, Glória.CFR—Ripensia 4:3 (2:3). Rafinszki lőtte a vezetőgólt, Ignat kézzel beütött labdával egyenlített. Sălăiceanu a gólt megadja. Kozma szerzi meg az aradiaknak a vezetést, amit Schwartz egálít, sőt Neteda öngóljával vezet a félidőben a Ripensia. A második haftimben Barbu II. egyenlített és egy kétes szabadrúgásból vezetőgólt ér el a Glória. A szabadrúgást kétszer rugatja Sălăiceanu, hogy egészen biztosan bemenjen. Be is megy. A Ripensia övni készül a bíró téves ítélezései miatt.

Bukarest, Universitatea—Unirea, Tricolor 2:2 (2:2). Az Universitatea nehezen

érte el az egy pontot is, mert a vizsgálókat abszolváló játékosok formája nem kelégitő. A gólokat Carjean és Popescu, illetőleg Sepi (2) lőtték. Az U. Gain és Stanoiev helyén tartalékosan szerepelt.

Brassó, Brasovia—Venus 1:1 (1:0). A Brasovia nagy győzniakarással fekszik a játékba és Vogel meg is szerzi a vezetést. A második félidő végén Válcov IV. egyenlít, közben a Venus is, a Brasovia is kiaknáztatlanul hagy egy-egy tizenegyest.

Temesvár, T.MTE—A.MTE 4:1 (1:1). A rendkívül heves és durva mérkőzés eredményeként hat AMTE-játékos kórházba került. Tyukodi kapus vállpercetörtést, Pepoli összekötő agyrázkódást szenvedett. Miután az AMTE csak öt emberrel maradt a pályán, a meccset a

bíró öt perccel hamarabb fújta le.

Budapest, Magyarország—Németország 2:1 (1:0) A magyar csapat Déri és Turay góljaival győzött. A német csapat jó játékot mutatott, de a magyar csapat nagyobb technikája győzedelmeskedett. — **Magyarország—Csehszlovákia 8:3 (3:2).** A magyar amatőrök nagy formában győztek és ezzel a magyar csapat az élre került. A kupa sorsát a román-magyar mérkőzés dönti el.

A Haggibbor szombaton éjjel kapott táviratot, hogy a nagybányai meccs a pálya használhatatlansága miatt nem tartható meg. A mérkőzés határidejét egy héttel kitölték.

Vidéken a kerületi bajnoki mérkőzéseket bonyolították le.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MŰSORA

Szerda, nov. 2: A trubadur. (M. Mohora vendégfellépésével.)

Péntek, nov. 4: A denevér. Vasárnap, nov. 6 (este): Szünet.

Hétfőn, nov. 7: A denevér. Szerda, nov. 9: Tannhauser.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:

Az éjszaka dala. Főszerepben: Jan Kiepora a világ legnagyobb tenorista és Magda Schneider. Műsoron kívül hangos heti híradó. Monopol Phobus film.

Ez a film csak Select.mozgóban fog futni.

IRANIA-MOZGO MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor: „Miniszterek kirucranása”. Főszerepben: Otto Valburg, Trude Berliner, Julius Falkenstein. Elsőrangú német vígjáték. Műsoron kívül hangos heti híradó. Monopol Continental Film.

SZINKÖR-MOZGO MŰSORA

Kedden este 9 órákor:

Ünnepi bemutató előadás: Chevallier és Jeanette Macdonald: A hercegnő szabója.

Szerdától egész nap:

A hercegnő szabója. Maurice Chevallier, Jeanette Macdonald, Myrna Loy, Charles Ruggles. Rendezte: Rouben Mamoulian.

Nov. 9-én, szerdán:

Kadétkisasszony. Minden idők legnagyobb német filmoperettje. A fő szerepben: Gustav Fröhlich és Dolly Haas. Rendezte: Bolváry. Zenéjét szerezte: Robert Stolz.

ROYAL-MOZGO MŰSORA

(Iparkamara új palotájában)

Ma, kedden: Bojkott (Diákbecsület). Diákdrama, Főszerepben: Lil Dagover, Teodor Loos, Ralph v. Goth, Karin Evans.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, november 1.

Bukarest. 17: Zenekari hangv. 19.40: Gramofon. 20: Dalest. 20.20: Rádiózene kar. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hírek. 10: Egyházi zene. 12.05: Hangv. 2: Gramofonhangv. 3.30: Mesedélután. 4: Cigányzene. 5.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5.20: Krudy Gyula előadása. 5.50: Gordonka, ének és zongorahangv. 6.50: Előadás. 7.20: Az Operaház előadásának ismertetése. 7.30: Verdi: Requiem.

Bécs. 20: Szimf. hangv. Bariton énekkel és orgonával.

Berlin. 21.30: Bach hangv.

Breslau. 22.35: Táncczene.

Stuttgart. 22.45: Kézzongorás hangv.

Frankfurt. 22.45: Orgona.

Varsó. 19.50: Gounod: Faust c. operája. girban.

Prága. 20: Filharmónikus hangv. 22.20: Fuvószene.

Svájci Aleman Adó. 21.40: Olasz zene.

Svájci Romand Adó. 21.15: Népies est.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 8 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 30 lej. Állástkeresőknek és szakképzetteknek kedvezmény. Apróhirdetés díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Nagybányai gesztenyét, aszaltszilvát, szilvaízest szállít szolid árért Roóz, Tauti de sus, 50 százalék előleg ellenében utánvétellel.

Egyszer használt tiszta 400 literes vas-hordók minden mennyiségben kaphatók. Ifj. Grünfeld Jakabnál Fágárs.

Ebédelő eladó, Dorobantilor 43.

Kiadó I-ső emeleten 2 parkettes szoba irodának, vagy más hasonló célra. Fischer Úvegudvar, Regele Ferdinand 6.

Kiadó Szilágy megyében cirka 400 hold birtok jó gazdasági épületekkel és lakóházzal. Felvilágosítást ad Dr. Jacobi Emil, Honvéd u. 5. sz.

24 éves, csinos, szépnek mondott tisztviselő leányomat, kinek biztos állása van Clujon 4800 lej fixfizetéssel, férjhez adnám értséggel tisztviselőhöz 28—32 évig. Levelet „Munkatársak” jelírére.

Keresek különbejáratú botorozott szobát uricsaládnál. Cimeket „Rendes lakó” jelírére a kiadóba.

Varrónő, elsőrangú francia, és angol munkás vállalja nagyon olcsón a legkülönböző fazonok készítését, csakis saját lakásán: Calea Victoriei (Magyar u.) 139. Hátul az udvarban.

Szeptember elsején megnyílt Bukarestben a

Parcul Oteteleaneanu

étterem és bár-kávéház

Strada Matei Millo 12. sz. alatt. A Nemzeti Színház mellett.

Böhm Bandi vezetése alatt.

Román, erdélyi és bécsi kongha

A helyiség és a kert éjjel-nappal a közönség rendelkezésére áll.

Minden este 9 órától tánc a Bukarestben először szereplő

HAWAYAN-JAZZ közreműködésével

Schrammel koncert!

Azuga sör!

Mélyen leszállított árak!

TELEFON 5-66. ROZ (AZ IPARKAMARA)

Ma, kedden d... Arnold Ulitz...

BO (DIÁKMEG... (A diák meg...)

Főszereplők: Loos, Ralph...

WESTERN Helyárak: 3 0 5, 7, 9 órák

Ch...

Vasárnap a totta esküvője... Kelebben. Lelk... szellem áradt... ben is aktív... vallást, amely... népiességet... amely jelenti... csak mellékes... ben, való iga... szőke, világos... Tenyere ki va... és tollal írja... nebb, leül az... is szívesen ír... ról nem dolgo... csak közügyek... keszteni.

Pedig hát... közügy volt. M... séges házassá... a város mind... nem zárandók... ifjai Szatmár... ról, Temesvár... Erre az eskü... den rangu és... Adler Sám... az esküvő és... menyasszony... elesett, rokona... nyos bőkezűs... szívéllyesség... kat mindazon... örömben része... széles terrasz... Sötét ruhában... ruchi sapkában... chüpe alá; k... atlaszban W... Slovo Zamro... és funkcionált... Akiba és a ce... moru megie... csak egy emb... Nóta bácsi. F... szülők közül... kek mellett.

Esketés ut... ber chalu-da... tikva. Dal és... sem volt olya...

— Ausztria... vezényes vá... ből jelentik: A... vember ötödik... szág között b... szerződés lép... osztrák expon... re kiviteli hit...

Képzeld! 30... fonlemezeket a... 3—10.ig Lepag...

— Brazília k... Newyorkból je... lete ezidőszeri... 36 millió Sao... va. Ez a készle... zésére is elege... vétanács szeri... sok is nagyon... készlet tovább... kell számolni.

HIREK

TELEFON **5-66. Royal-Mozgó** TELEFON **5-66.**
(AZ IPARKAMARA UJ PALOTÁJÁBAN)

Ma, kedden d. u. 3, 5, 7 és 9-kor nagy premier-dráma:
Arnold Ulitz híres novellája drámai feldolgozása:

BOJKOTT (Diákbecsület!)

(A diák meghal, de becsületét nem hagyja!)

Főszereplők: Lil Dagover, Teodor Loos, Ralph v. Goth, Karin Evans.
Fox-journal.

WESTERN ELECTRIC BESZÉLŐGÉP
Helyárak: 3 órákor minden jegy 20 lej, 5, 7, 9 órákor 15, 20, 25, 30 és 35 lej.

Chaluc esküvő

Vasárnap délután négy órákor tartotta esküvőjét Slomo Zamroni; akinek cikkeket gyakran olvashatták az Uj Keletben. Lelkes zsidó írók. Az a szellem áradt belőlük, ami ma is, régebben is aktuális volt, mert hirdette a vallást, amely konzerválta a zsidó népiességet és hirdette a munkát, amely jelenti a zsidó jövőt. Mert Slomo csak mellékesen volt újságíró, lényegében, való igazában chaluc ő. Izmos, széke, világos szemű, kevés beszédű. Tenyere ki van dolgozva, kérges, nem is tollal írja a cikkeket, annál ő modernebb, leül az írógéphez. Tudjuk, most is szívesen írt volna, de a saját ügyéről nem dolgozik az újságba, úgy véli, csak közügyekről szabad cikket szerkesztenie.

Pedig hát az ő vasárnapi esete is közügy volt. Mert csak úgy, egy közönséges házassági aktushoz nem jönnek a város minden részéből az emberek, nem zárandokolnak az ország és zsidó ifjai Szatmárról és Szigetről és Aradról, Temesvárról és a kisebb helyekről. Erre az esküvőre pedig eljöttek minden rangú és minden rétegi zsidók.

Adler Sámuelék házában zajlott le az esküvő és a lakodalom. A szép menyasszony, akinek apja a háborúban elesett, rokona Adlerének. Hagyományos bőkezűséggel és a zsidó előkelők szívélyességével nyitották meg ajtóikat mindazok előtt, akik a chaluc-örömben részeseit akartak. Az údvár széles terraszán emelték a baldachint. Sötét ruhában és aranyhímzésű miznari sapkában jött a vőlegény a chüpe alá; koszorúval a fején, fehér atlaszban Wieder Rebeka, immár Slomo Zamroniné asszony. Két rabbi és funkcionált az esketésnél: Glasner Akiba és a csehovi rabbi. Semmi szomorú megindultság a fiatal páron, csak egy ember sirt, a vőlegény apja, Nótá bácsi. Fájt szegénynek, hogy a szülők közül csak ő állhatott a gyerekek mellett.

Esketés után fölcsendültek szép héber chaluc-dalok, persze előbb a Hatikva. Dal és tánc. Az őszi napsütés sem volt olyan bágyadt, mint máskor. (sz. i.)

Ausztria és Olaszország között kedvezményes vámserződés lép életbe. Bernből jelentik: A lapok közlései szerint november ötödikén Ausztria és Olaszország között burkolt kedvezményes vámserződés lép életbe. Milanóban az olasz-ozstrák exportforgalom megkönnyítésére kivitelezési bizottságot alapítottak.

Képzeld! 30-40 lejért vehet jó grammatonlemezeket az olcsó héten, november 3-10-ig Lepage-nál Cluj.

Brazília kávékészlete 40 millió zsák. Newyorkból jelentik: Brazília kávékészlete ezidőszelint 40 millió zsák, amiből 36 millió Sao Paolóban van elraktározva. Ez a készlet négyévi szükséglet fedezésére is elegendő volna. A brazíliai kávéválság szerint a jövő évi termés kilátások is nagyon kedvezőek, úgy, hogy a készlet további jelentős felduzzadásával kell számolni.

Nagyszabású zsidó meeting lesz szerda este a régi Iparkamarában

Cluj-Kolozsvár, október 31. November 2-án, szerda este fél 9 órákor a régi Iparkamara nagytermében nagyszabású meetinget rendez a Jewish Agency kolozsvári szekciója. A meeting — mely iránt város-szerzte általános az érdeklődés — kiváló bel- és külföldi előadók vesznek részt. A kolozsvári zsidóság két éves szünet után most lesz alkalma újra hallani dr. Otto Abelest, a kiváló bécsi zsidó író,

aki legutóbbi itt tartózkodása során a leg szélesebb körök szimpátiáját vívta ki. Dr. N. M. Gelber, a meeting egy másik szónoka, híres zsidó történész, szintén ismert vendége Kolozsvár zsidóságának. A külföldi szónokokon kívül dr. Fischer József kamarai képviselő és dr. Balázs Endre, a Jewish Agency erdélyi szekciójának elnöke tartanak a négyülésen előadást.

Erdélyi Zsidó Diák Szövetség. Felkérjük mindazon egyetemi hallgatókat, akik a cluji körzethez tartoznak (cluji, somesi, teiusi, alabajulai, blaji), szíveskedjenek a ma esti 8 órákor a zsidó diákmenzán tartandó alakuló gyűlésen résztvenni. A körzetek megalakulása az E. Z. D. Sz. előmunkálatainak fontos része. Rögtöni faladata az Erdélyi Zsidó Diáksegély központi bizottságába egy tagot delegálni. Kérjük a minél nagyobb számban való részvételt Az előkészítő bizottság.

Külföldi menetjegyeket bárhová hivatalos árnyamon kiad a Hermes menet-jegyiroda és pénzváltó üzlet Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 13. Tel. 29.

Egy lengyel zsidó meg egy hadi rokkant különleges éhségstrájkja. Varsóból jelentik: Gandhi legutóbbi éhségstrájkja Lengyelországban is követőkre talált. Az egyik keletlengyelországi faluban heroikus tette határozta el magát egy jámbor zsidó, aki hatvannapos éhségstrájkot kezdett, azért, hogy a zsidó nép sorsa jobbra forduljon. Elhatározta, sá plakátokon közölte hitsorsosaival és felszólította azokat, hogy imádkozzanak érte. Ily módon reméli, hogy lesz elég ereje átéhezni a hatvan napot, amely szerinte az egész zsidóság javát fogja szolgálni. — A második eset Varsóban történt. Czerny hadirokkant lengyel légionárius, akinek öt háborús kitüntetés díszlik mellén, öt nap óta ugyancsak éhségstrájkol. Czernynek igen érdekes oka van erre a strájkjára. A hadirok kantól nem régiben visszavonták uccai árusítási engedélyét, még pedig szerinte teljesen jogtalanul. Czerny mindent elkövetett, hogy visszaszeresse az engedélyt és ismét árulhasson gyufát meg cipőfűzőt Varsó uccán, fáradozása azonban nem járt sikerrel. Erre aztán beadványt intézett a pénzügyminisztériumhoz és abban tiltakozott a jogtalanság ellen, majd felhívta a minisztérium fi-gyelmét arra, hogy éhségstrájkjába lép és öngyilkos lesz ezen a módon, ha az árusítási engedélyt vissza nem adják neki. A minisztérium eddig még nem felelt Czerny beadványára, a hadirokkant azonban beszállították a kórházba, ahol most orvosi felügyelet alatt áll és koplal.

Epe- és májbetegségeknél, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve reggel éhgyomorral isszuk. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Népszerű tudományos előadás a Magánalkalmazottak Szakszervezetében. A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetében (Piata Unirii — volt Főter 19. I.) szerdán, november 2-án este fél 9 órákor Halász József „A leszerelési konferenciák és a velük összefüggő gazdasági kérdések” című tart előadást. Belépő díj nincs. Ven-degeket szívesen lát a rendezőség.

Vigyázzon! November 3-10-ig olcsó könyvhét Lepage-nál Cluj. Magyar, német, francia könyvek. Kérjen jegyzéket.

Értesítés. Amennyiben az ut meg lett javítva, b. tudomására hozzuk a t. közönségnek, hogy 1932 október 31-től kezdődőleg a Rapid Szindikátus autóbusszai újból közlekedni fognak a Cimitir—Piata Unirii—fabrica IRIS utvonalon.

Hadbirosági hír. Gavirola Nicolae, a bihari hadkiegészítő parancsnokság közlegénye állott ma, kiskoru ellen elkövetett erkölcsellen cselekmény vádjával a hadbiroság előtt. A vádlott néhány hónappal ezelőtt a városzélien csatangolt amikor találkozott Ina Floare nevű tízéves kislánnyal. A katona nyilván ittas állapotban a földre teperte a kislányt és erőszakot követelt el rajta. A hadbirosági verdikt tízevi elzárásra ítélte Gavriola Nicolae-t.

Az összes emberi ismeretek tárháza az egykötetes Genius-Lexikon, 40.000 cikk, 110.000 sor, 1600 hasáb, 800 ábra és mellékletek füze, prop. kiadás, 120 lej, vászonkötésben 150 lej Lepage-nál, Kolozsvár. Beküldve portómentes, utánvétellel portó 23 lej.

November 3-án megnyílik a CORSO filmszínház. Örömmel jelentjük, hogy a renoválási munkálatok miatt eddig zárva tartott, világvárosi nivóju Corso-film színház november 3-án ismét megnyílik. Első filmjeként a Bolváry Géza által rendezett Mona Lisát fogja bemutatni. A film főszereplői Willy Forst és Trude von Molo, ez a bubájos filmszínész, ki meg szőlalásig hasonlít Leonardo de Vinci világhírű modelljére. A darab zenéje Robert Stolz szerzeménye. Hiszünk, hogy a rosunk elkényeztetett közönségének igényeit a Corso-film színház a legteljesebb mértékben kielégíti.

Hamburgban újabb véres összetűzések voltak kommunisták és nácik között. Berlnből jelentik: Hamburgban újabb véres összetűzések voltak kommunisták és nemzeti szociálisták között. Az ellenfelek kézigranátokat dobáltak egymás felé s revolverekből sűrűn tüzeltek. Mikor a karhatalom kivonult, a kommunis-ták teherautókon elmenekültek s magukkal vitték sebesültjeiket is. A nemzeti szociálisták sebesültjeinek száma meghaladta a tízet.

Nobel-díjas Kristin Lavransdatter. Sigríd Undset remekműve szép kiállításban, kitünő fordításban magyarul megjelent. A mű (Koszorú) 144 lej füze, 204 lej köve Lepage-nál Kolozsvár. Postán utánvétellel franco. Kérjes az új könyvek jegyzékét.

Értesítés. A Rapid Autóbusz tulajdonosa Szindikátusa tudomására hozza az érdekelteknek, hogy rövidesen újból kalauz-nó tanfolyamot kezd. Az érdeklődők forduljanak a Szindikátushoz, Cal. Dorobantilor 11. sz., minden nap d. u. 4-6 óra között.

Staniol, alumínium gyári lerakát. Cel-lophan, selyempapír minden színben olcsón. Relieffékek, pergament és diszpapírok Lepage papirkereskedésében Cluj. Kérjen árjegyzéket, mintákat.

Ursula Parrott: Ex-feleség. Az elvált asszony, a független nő regénye. Hogyan él, hogyan szeret és hogyan dolgozik a mai asszony. Az Athenaeum 68 lejes disz-vászonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3-400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Cluj. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

Zilahy Lajos: Két fogoly a világirodalmi statisztikában. Zilahy Lajos kor-szakalkotó nagy regénye az utolsó évtized egyik legnagyobb alkotása. Valamennyi kultúrnyelvre lefordítva, nyugat és kelet legolvasottabb könyvei közé sorozza a statisztika. 618 oldalon, disz-vászonkötésben 530 lej helyett most 90 lej. Zilahy újabb művei: „A szőkevény” 88 lej. „A lélek kialszik” 68 lej. Kaphatók mindenütt. Ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje az olcsó sorozatok jegyzékét.

NAPRÓL NAPRA

Az angol nők újabb kis villanylámpákat szerelgetnek cipőik sarkára, hogy a ködben világítsanak s a férfiak kíméljék a női cipősarkokat.

Ida Russka operettszínésznő leánya Stuttgartban szerződést kapott s szintén Ida Russka néven akart szerepelni a világot jelentő deszkákon. Az anya emiatt pert tétetett ellene folyamatba s követelte, hogy a bíróság tiltsa el nevét bitorló leányát az azonos név használatától. A bíróság igazat adott az anyának, miután legalább husz évvel ezelőtt kezdte használni művészi nevét s így több joga van a névhez, mint leányának.

Egy gépész és egy kormányos követeléseik fejében birtokába jutottak a Hiron-delle nevű yachtnak, amelyet 1911-ben a monakói fejedelem számára építettek s amelyet egy társaság részletfizetésre megvásárolt Monakótól. Ez az alkalmi egyesülés a hallatlan luxussal kiállított yachtot rövidebb tartamu kejtázásokra adta ki bérbe, de az üzlet rosszul ment s a társaság a legénységnek is adása maradt. John Rufferty gépész és Frank Finucane kormányos perrel támadták meg a társaságot s a bíróság el is rendelte a yacht árverés alá bocsátását. Manapság Amerikában sem vásárolnak már dollár-milliókba kerülő yachtokat s így a két hitellező tengerész kénytelen volt megvásárolni a hajót 3000 dollárért. Eppen ennyi volt a két tengerész követelése. Rufferty és Finucane most igyekeznek tudni a yachtot, mert fenntartási költsége évenként többszörösebe kerül annak, amit érte adniok kellett.

Hir szerint Greta Garbo utban van Mallorca szigete felé, mert meg akar szabadulni a kíváncsiak elől, akik egyenesen türethetlenné tették számára svédországi tartózkodását. A stockholmi lapok arról tudnak, hogy a filmsztár megvásárolt a szigeten levő egyik hegytetőn egy kis parasztházat, amelyet magas fallal vétezt körül, hogy védve legyen kíváncsi szemek elől. Greta Garbo reméli, hogy nyugta lesz a turistáktól is Mallorcán, ahol néhány száz lépésnyire házától egykor Chopin és George Sand is nyugodtan élhettek.

A Broglie hercegi párt az athéni rendőrség pénzbírsággal sújtotta, mert az Akropolis romjai között meztelen táncokat lejtettek. A hercegi pár azall védekezett, hogy a görög táncokat tanulmányozzák és stílusosnak tartották, hogy a klasz szikus romok között klasszikus görög táncokat ug járjanak el, mint a régi görögök, meztelenül. — Ha a régi athéniek kedvelték a meztelen táncokat — mondotta Broglie hercegné — akkor a mai görögöknek sem szabad megütöközniük az ilyesmin. A védekezést nem fogadták el s pénzbüntetést róttak ki a francia hercegi párra.

Egyik berlini filmgyár legközelebbi napokban megkezdi Molière „Képzelt beteg” c. darabjának filmesítését. A címszerepét Szőke Szakáll, az ismert magyar komikus fogja alakítani.

A volt kínai császári család ékszerel-nek egy részét 350 millió dollárért eladták Amerikában. A kincseket eddig a pekingi császári palotában őrizték.

Gronau és pilótátszai szikratávírójuk után ma felvették az érintkezést a német állomásokkal. Az Európa felé közeledő óceánrepülő rádiogramjuk leadásának időpontjában Perzsia partvidékén repültek s délután megérkeztek Bagdadba.

Újabb kereskedelmi provizórium jön létre Ausztria és Magyarország között. Bécsből jelentik: Beavatott helyről szerzett értesülések szerint Magyarország és Ausztria között a közeli napokban no vember végéig, vagy december közepéig terjedő újabb kereskedelmi provizórium jön létre, amely erre az időre újra szabályozni fogja a két ország árucseréjét. Az osztrák tárgyaló delegáció főként az ausztriai faexport növelésére fektetne a főszlyt, amelyet mindenképen emelni szeretnének. A fakivitel lebonyolítását külön e célra létesítendő részvénytársaságra fogják bízni Ausztriában.

Utolérhetetlen olcsó árak!

Legmodernebb, szolid kivitelű ebédlők, hálók, uri és kombinált szobák, rekamier és ülőbutorok, butorszövetek.
Nagy választék.

Transilvania Butorgyár Str. Memorandului 1.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Hatieganu Simon rendőrkezes hivatalosan nyilatkozik a hétfői nap eseményeiről

(Ötödik oldali cikkünk folytatása)

Az esti órákban Hatieganu rendőrkezes fogadta az Uj Kelet munkatársait, aki előtt az eseményekről a következő hivatalos nyilatkozatot tette:

Mi történt a Dermatánál

Hétfőn reggel a Dermatá-börgyáránál csak Orlescu szubkomiszár és két polgári rendőr teljesített szolgálatot, mert az ott állomásozó csendőrszót a gyár vezetőinek kérésére eltávolították. A gyárban reggel hatkor kezdődött a munka. A sztrájk folyamán, mint azt már a lapok is közölték, a munkások körében szakadás állott be és többségük már magánjellegű megállapodást kötöttek a gyárigazgatósággal. Egy hétfőn mintegy hatszázötven munkásnak kellett volna munkába lépnie, míg a sztrájkolók, számszerint háromszázan, elbarrikádozták a gyár bejáratát és szidalmakkal, valamint fenyegetésekkel akarták megakadályozni, hogy a többiek munkába álljanak. Orlescu szubkomiszár feloszlásra szólította fel a munkásokat, akik fenyegető magatartást tanúsítottak Orlescuval szemben. Orlescu ekkor kétszer a levegőbe lött, mire megjelent a helyszínen egy tiz tagú csendőrszót. Parancsnokuk látva Orlescu helyzetét, sortűzvet vezényelt a levegőbe. Ekkor a munkásság meghátrált. Néhány percre a erősítés is érkezett, melynek láttán a munkásság eloszlott és a kisceai munkásokhoz vonult.

A tömeges őrizetbe vételek

Mi a helyszínen őrizetbe vettük Mundrutiu Joant és David Helént, akik a munkásokat a rendőrség és csendőrség elleni támadásra igatták. A lefolytatott foglyok szabadlábrahelyezése érdekében a déli órákban jelent meg a tüntető tömeg a rendőrség előtt. Joan Pacurar, kiküldöttjük, ismertette előttünk a munkásság kérését, mire megmondtuk, hogy a hatóságok erőszakos fellépésnek nem engedhetnek, figyelmeztetik a tömeget, oszoljon azonnal szét, mert a rendőrség még a délelőtti folyamán átkiséri az ügyészséghez.

A délelőtti tüntetés

Hangsúlyoztuk Pacurar előtti azt is, hogy a tüntető felvonuláshoz rendőrségi engedély kell, tehát minden megmozdulást, melyhez nincsen engedély, meg fog akadályozni a rendőrség. Ennek ellenére, az ebédutáni órákban, csoportosan akartak elindulni a tüntetők a rendőrségi épülethez, ekkor adtam rendeletet az otthon körülzárására és negyed öt órák az összes munkásokat autóbuszokon szállítottuk a csendőrlaktanyába. Ott a rendőrség egész személyzete folytatja igazoltatásukat. Semmi bántódásuk nem történhetik. Mindazokat a munkásokat, akik sztrájkolnak és valóban alkalmazottjai a Dermatának, szabadlábrahelyezzük, de nem azokat az elemeket, akiknek a bérmozgalomhoz semmi közük és a munkásságot igatták a mozgalomra. Ezek közül már letartóztattuk Hickel Rudolf ismert kommunista vezető és társát, akik a kommunista vődrőség tagjai. Ismétlem: a munkásoknak semmi bajuk nem lesz, a hozzávetőlegesen 250 leigazltatás alatt álló ember ártatlannak bizonyuló csoportja még az éjszaka folyamán elhagyja a csendőrlaktanyát.

Mundrutiu és Dávid Helént déli 12 órák az ügyészségre szállítottuk, a Marzescu-törvény és a munkakonfliktusok rendezéséről szóló törvény paragrafusai alapján.

Eddig szól Hatieganu Simon rendőr-

kezes nyilatkozata. Arra a kérdésünkre, hogy milyen összefüggése van a fegyverraktárnak a sztrájkjal, a rendőrkezes nem tett nyilatkozatot. A késő éjjeli órákban éppugy, mint délután Kolozsvár uccáin sehol rend-

zavarás nem történt. Lapzártakor, éjjeltájban a csendőrlaktanyából egyenként kezdték elbocsátani az őrizetbe vettek, előbb az asszonyokat és leányokat.

Barzlay István.

Egy bukaresti nagykereskedő a nyílt uccán agyonlőtte válófélben lévő feleségét

Bucuresti-Bukarest, október 31. Ma délelben 1 órákor véres szerelmi dráma játszódott le a Nemzeti Színházzal szemben lévő English Passage-ban. Munteneanu Raul fővárosi nagykereskedő találkozott válófélben lévő feleségével. Vita támadt közöttük, mire egy adott pillanatban a férj revolvért

rántott és három lövéssel megölte feleségét. Munteneanu ezután önmaga ellen fordította a revolvért és főbelőtte magát. A hatóságok részéről Simionescu ügyész szállt ki a helyszínre a tragédia részleteinek megállapítására. A két holttestet a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

Már Svájc gazdasági élete is összeomlóban van

Szállodáira vegetál, óraipara pang, mezőgazdaságát összeomlás fenyegeti. Vezetőkörök aggodalommal tekintenek a tél elébe

Genf, október 31. Svájc is erősen megszenvedi a világgazdasági válságot. Szálloda-ipara alighogy vegetál s eddig több mint 303 millió svájci frank állami szubvenciót emésztett fel. Az óraipar teljes pangásban van s szintén állami támogatásra szorul. A mezőgazdaságot összeomlás fenyegeti s a gazdák állandóan állami segíélyekért kilincselnek. A vasutak deficitje az utóbbi

tíz hónapban 27.8 millió svájci frank. A kivitel 42, az import 23 százalékkal csökkent az előző év első tíz hónapjához képest. Vezetőkörök aggodalommal tekintenek a tél elébe. Egyre többen hangoztatják annak szükségességét, hogy Svájcnak is követnie kellene Anglia példáját s le kellene térnie az aranyalapról.

Kibukott a pótválasztáson a lótolvaj cuzista szenátor

A kormánypart jelöltjét választották meg Balti-megyében

Bucuresti-Bukarest, október 31. Tegnap tartották meg Baltiban a szenátorválasztást a lótolvaj Novitchi cuzista szenátor mandátumának megsemmisítése folytán. Hat jelölt küzdött a mandátumért. A reggeli órákig 24 választási szekcióból 18-nak az eredményei érkeztek be, amelyek a következők: Duca-párt 1505, Bratianu György-pártja 1709, Cuza-párt (Novitchi) 2541, Stere-párt 886, nemzeti szocialista

párt 659 és nemzeti parasztpárt 4428. Lapzártakor jelentik a baltii szenátorválasztás végleges eredményét, amely szerint: Crupoveatchin nemzeti parasztpárti 5028, dr. Cazacu Duca-párti 1974, Eftimie Popovici gheorghista 2068, Novitchi cuzista 3294, Leanca Sterepárti 1159, Putinca nemzeti szocialista 820 szavazatot kapott. A kormánypart jelöltjét megválasztottnak deklarálták.

A London—berlini postarepülőgép tegnap borzalmas viharba került és a tengerbe zuhant

London, október 31. A D. 2017 jelzésű német postarepülőgép egy órával a croydoni repülőtér elhagyása után hatalmas viharba került, segélykérő jelüket adott le és nem jutott át a kontinensre. Az eltűnt s nyilván a tengerbe zuhant gép felkutatására nyomban utba indítottak parti hajókat, de azok reggel eredménytelenül tértek vissza a még mindig viharos tengerről. Délelőtt Kölnből repülőgépben kísérelték meg az eltűntek fel-

kutatását s ez a kísérlet sem hozott sikert. Az eltűnt postarepülőgép a tempelhofi és croydoni repülőterek között teljesített szolgálatot Hannover, Köln és Rotterdam érintésével. Még éjfélkor sem tudták semmit Kunó kapitány, rádiólistáz és Trebes pilóta sorsáról. Utasok a személyzetten kívül nem voltak a gépen. A két eltűnt 28 hónapja teljesített szolgálatot a tempelhof-croydoni vonalon. Az a brüsszeli hiradás, hogy a két pilótát

ismeretlen gőzös személyzete kimentette volna, mindezeideig nem nyert megerősítést. A La Manche-csatornán és az Északi tengeren tovább tombolt a vihar.

Maniu visszaérkezett Bukaresibe

Bucuresti-Bukarest, okt. 31. Maniu Gyula miniszterelnök ma reggel 7-kor visszaérkezett a fővárosba. A miniszterelnök a délelőtti folyamán hosszabb megbeszélést folytatott Popovici igazságügyminiszterrel.

Samsonovici tábornok-hadügyminiszter távolléte alatt tárcáját a miniszterelnök vezeti.

Tutuc professzor tárgyalással a külföldi hitelezőkkel

Bucuresti-Bukarest, október 31. Tutuc professzor ma fontos megbízatással külföldre utazik. A kitűnő szakreferens feladata lesz a román állam hitelezőivel megállapodni az adósságok amortizációjának csökkentésére nézve. Illetékes körök remélik, hogy sikerülni fog olyan megállapodást kötni, amely 2 milliárd 100 millió öszszeggel csökkentené az állami költségvetést. A kamatok leszállításáról később fognak a tárgyalások megindulni.

Lényegesen csökkenteni fogják a vasuti személytarifát

Bucuresti-Bukarest, október 31. Miro közeledésügyi miniszter a CFR igazgatótanácsával egyetértésben elhatározta a vasuti személytarifák jelentékeny csökkentését. Harmadosztályon a csökkentés 25 százalékos lesz, az I. és II. osztályon még nem állapították meg végleg a leszállítás mértékét.

Lengyelország aláírja az orosz szerződést, akár megegyezik Románia, akár nem

Bucuresti-Bukarest, október 31. A Cuvantul mai száma azt a hírt közli, hogy Sembeck bukaresti lengyel követ jegyzékét nyújtott volna át a külügyminiszternek, amelyben a lengyel kormány állítólag kijelenti, hogy a román-orosz tárgyalásokban vállalt közvetítő szerepét a közvetlen tárgyalások megindulása következtében befejezettnek tekinti és Lengyelország aláírja az orosz-lengyel szerződést, akár létrejön a román-orosz egyezmény, akár nem.

Illetékes helyen mi sem tudnak a Cuvantul állításairól. Sembeck nem nyújtott át semmiféle jegyzéket Titulescunak, a köztük lefolyt szóbeli tárgyalásról pedig legkevésbé a Cuvantul tudósítja lehet informálva.

Összehívták a kormány gazdasági bizottságát

Bucuresti-Bukarest, október 31. A kormány gazdasági bizottsága kedden ülést tart, amelyen a napirenden lévő problémákkal, elsősorban a genfi jegyzőkönyvel, az importkontingentálással és a költségvetéssel fognak foglalkozni.

Mironescu helyettes miniszterelnök Párizsban

Bucuresti-Bukarest, október 31. Mironescu helyettes miniszterelnök megérkezett Párizsba. A Gara de l'Esten Dinu Cesianu párizsi követ, Zauceanu meghatalmazott miniszter és a követség személyzete várták Mironescut.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10, sz. Telefon 9-77.

Taxa postală plătită în num. No. 224.718 929.
da Baron L. Pop Telefon: 9-77. Havonta 110, ne- évre 800, egészé- földre: Havonta félévre 6, egészé- detések díjzabá- KELET" az er- soidság egyetle- keink utányom- rás megjelölésév

Becsületesek és gondolko

A napokban új köztársaságban a nak évfordulóját. nai és iskolai par- tos ünnepekkel felülmulja a köztá. T. G. Masaryknak intezett beszéde, a fiak egyszerű szó- üszertartásról, a r- vigasztalásokna. Az elnök ezeket „Legyőzhetetlen kedni fog minden- tályban a becsüle- tiak száma. Olyan megbeszélés, min- tes nélkül, minde- egyazon cél felé- ható egyház látha- is mint nemzet- ha számosan közü- des együttműködés- csolva. Ez az egy- való helyezettük- származik. De fel- nek számára: ki h- Mindaddig azonban gondolkodó ember- nem terjed, ember- nyiltan kimondani minden látható áll- vezetünk hiányos e- Becsületet és go- ósz elnök, aki tud- férfi egy személy- mindenki. Köve- polnai vérvádban e- ellen felvette a ha- tet, aki a habsbu- vésekkel szembeszö- nek törekvéseit, k- a kulturvilág mind- riesség intézmény- Minden cseh és sz- minden más neme- lami ebből a lélekb- bátorság hangot is- Honfitársaihoz inté- denki megértheti. E- a „becsületesek és- ban, bizonyára kev- zieről és a világyo- Mert ez a tábor- volna e problémák- Herriot Madri- Hasonló a hasonló- klasszikus latin köz- Csak természetes- riot, a köztársaság- miniszterelnöke Madri- a fiatal spanyol kö- dezzén, Annál is inkább e- gátás, mert elegendi- államférfinek nem- spanyol köztársasá- egy éves. Mégis suyos szé- nek a szimpátia-látó- Mégis nagyon e- spanyol köztársasá- melynek a francia- szimpátiát szavazott- Am mégis furcsa, fiatal német és a- társaságokkal szem- nyilvánult meg a- szimpátiája. És így a Herrioté- volt egyszer kormány- s amennyiben nem- kor sem volt csekély- Holott ez a szimpá- kenhettett volna ug- hajdani magyar közt- Ha ez a szimpátia- a magyar köztársá- volna Gömbös és a- rozáig fejlődnie és- nem Papen, nem H- hanem az a klasszik- egvedülj utja és leh- főleg a köztársaságok- nek. Ha a francia köztá- érdeke lett volna, h- Köztársaságok meger-